

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő: **Wasserstrom Sándor** - Felelős szerkesztő: **Leifner Zoltán**

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Belföldön: Hírközlési díj és vállalatoknál 500,
magánosoknál: egész évre 300, félévre 160,
negyedévre 85 lei. Külföldön: 120-80, 45, 25 ct,
180, 95, 50 dinár. 25-15 Pengő. 10-6 Dollár.

Teremésünk existenciát ifjuságunknak

Valljuk be őszintén, hogy nem követjük őseink abbéli célkitűzéseit, amely a legnagyobb katasztrófák idején is azt hirdette, hogy csak Jabne maradjon meg nekünk. A mai Jabnenk-ifjuságunk problémája. Ezáltal nem a még iskolákban járó ifjuság bajait kell megvitassuk, hanem azoknak az ifjaknak súlyos élet-problémáit, akik mögött bezárulnak az iskolák kapui.

A napokban utnak eresztik ismét az ifjakat az iskolák. Ilyenkor az egész zsidó társadalomnak fel kellene figyelni erre a tényre. De nem csak felfigyelni, hanem azt is érezni, hogy tenni kellene valamit ezeknek a fiataloknak érdekében. Mert mihez is kezdjen egy ilyen ifju, amikor a juniusi "apsugárban, itt áll tetterősen és az élet nehézségeit még nem ismerőn és azt várja, hogy nyuljon hóna alá a szülő és a társadalom. A nem-zsidó ifjuságnak van egy nagyon erős és rendkívül hatalmas segítő-társa: az állami apparátus. Bár nem tagadjuk, hogy az intellektuális pályák tulsufolt sága folytán még a többségi néphez tartozó ifjuság helyzete sem rózsás, de azért ott van a hadsereg, az államvasut, a közigazgatás, a közbiztonsági szervek és ezernyi más biztos állást jelentő élet-kikötő, amelyben azonnal kiköthet egy 18-20 éves ifju.

De kihez forduljon a zsidó ifju, amikor kitáru előtte az élet kapuja? A szülő segítsen? Szegény zsidó szülő. Hiszen a falatot vonta el szájától, amíg hosszú évek alatt, a fiu vagy leány taníttatását elősegítette. Alig várta már, hogy elvégezze az iskolákat, hogy a maga lábán álljon és segítsen neki valamiképpen életküzdésében. Most pedig itt áll az ifju és esdeklőn néz apjára, ki elnyűtt és fáradt már a sok évfizedes életküzdésben. Ő nem tud segíteni.

Azután következne a zsidó társadalom segítése. Nem tagadhatjuk, hogy divatos szólam lett az utóbbi években: az átrétegződés követelése. Mit is jelent ez röviden? Ne tegyük tulsufolttá az intellektuális pályákat, sem a kereskedői elhelyezkedés lehetőségeit, hanem küldjük fiainkat egészen produktív pályákra. Nem tagadjuk, hogy történtek egészséges kisebb kezdeményezések — chachsara — szárnypróbálgatásai is. Ezek jók, egészségesek, de csak kevés ifjut ölelhet fel. Ettől eltekintve, az "átrétegződés" követelése, csak szólam maradt, mert ilyenkor az iskolaév befejeztével sehohsem látjuk, hogy a zsidó társadalom legalább egy olyan intézményt létesített volna, amely legalább mint pályaválasztási tanácsadó működne. Ahova elmehetne a végzett ifju, hogy megbeszélje azokkal, akiklőle percben mindent vár — és joggal vár — hogy most mitévő legyen? Tanuljon tovább, újabb szenvedések felé induljon, amelynek vége szintén a bizonytalanságba

Megkezdődött a nagy kaszaskeresztes per Békésen, amelynek 113 vádlottja van

Eckhardt volt magyar külügyi megbízott a horogkeresztről

Budapest. Eckhardt Tibor volt magyar külügyi megbízott, vasárnap Alsódabason nagy beszédet tartott, amelyben kikelt ama tendencia ellen, amely ma uralkodni kezd Magyarországon. Többek között azt mondta, hogy ne hallgassanak álprófétákra. Nem kellene külföldi álpróféták. „Nekünk kötelességünk szembeszállni ezzel a horogkeresztes svindlivel és sviháksággal. Kötelességünk olyan nép-politikát folytatni, amely nem felfordulást akar, nem rombolni akar.”

Eckhardt beszéde politikai körökben nagy feltűnést keltett.

Itt említjük meg, hogy hétfőn kezdtek meg tárgyalni a kaszaskeresztesek perét,

amelynek 113 vádlottja van. Ezek akarták az ismert puccsot megszervezni. Békés megyében azért tudtak nagy eredményeket elérni, mert nagy a nyomor és az elmúlt télen 18.000 embert tartottak nyilván, akik közsegélyre szorultak. Ezek közül szervezték meg a 300 rohamosztagost, akiket vérfagyasztó esküvel köteleztek el. A legszörnyűbb halállal lakol az esküszegő. Bősziorményi Zoltán a vezér akart az ország első embere lenni. A szegedi törvényszék tanácsa szállt ki a helyszínre a tárgyalás lefolytatására. A pernek 113 vádlottja és 18 tanuja van. Előreláthatólag két hétig fog tartani a tárgyalás.

Mig Minszkben pogrom volt

Sklandlowsky lengyel miniszterelnök a terrorakciók ellen nyilatkozott

Varsó. A radomi hadbíróság a prytyki pogromper tárgyalja, közben Minszkben, amely 29 kilométernyire van a fővárostól, újabb pogrom tört ki. A kormány erélyes intézkedéseket ígér, de azért a Varsóba bemenekült zsidók nem mernek visszatérni lakóhelyükre.

A minszki pogrom épen akkor tört ki, amikor Sklandlowsky tábornok a sejmben

bemutatkozó expozéját tartotta és erélyes hangon jelentette ki, hogy minden terrorakciót csirájában fog elfojtani. Szószertint a következőket jelentette ki: „Gazdasági harcot igen, de igazságtalanságokat nem tűrünk. Ez az első eset, amikor egy lengyel miniszterelnök nyíltan a „gazdasági harc” mellett foglal állást és ezt nyíltan proklamálja.

Arab terrorbandák megtámadták a zsidó koloniákat

Jeruzsálem. A napokban történt meg először, hogy szervezett arab terrorbandák megtámadták a zsidó koloniákat. A támadások Kfar Saba, Ejn Charod, Beth Alfa és Tel Joszef koloniák ellen irányultak, a zsidó kolonisták hősiiesen visszaverték a támadásokat. Különösen a Tel Joszef kolonia ellen intézett támadás volt veszélyes, amelyet a telepések hősiiesen visszavertek és feltartóztatták az arabokat mindaddig, amíg a katonaság a helyszínre érkezett. Megalapítást nyert, hogy a négy kolonia

ellen intézett támadás egyidőben történt és egységes kéz irányította. A zsidó kolonisták közül senkisésem sebesült meg, az arabok között volt néhány sebesülés.

Sir Arthur Wauchope főkormányzó meglátogatta az emeki koloniákat, amelyeket támadás ért. Majd Haifába utazott, ahol az ujonnan érkezett csapatokat inspicálta. Haifába érkezett az „Ajax” angol cirkáló is és jelenleg nyolc gyalogsági batalion van Palesztinában, a tank-ezredet és a repülőezredet kívül.

torkollik? Vagy helyezkedjen el, mint tisztviselő? Hát ebben ki van segítségére? A numeruszok világában még zsidó cégek sem mernek kenyeret adni, az iskolákból került zsidó ifjaknak.

Tétován tenferegnek az iskola padjaiból kikerült ifjak és a zsidó társadalom nem eszmélt még fel annak rendkívül fontosságára, hogy épen ebben a pillanatban dől el, vajjon hasznos tagja lesz-e a társadalomnak a fiatalember, vagy elsüllyed a megnem értés és közöny hárjában. Ilyenkor ólalkodnak körülötte a különböző téveszmék, bizonyos veszedelmes tendenciájú világlátásbeli agitátorok, akik jól tudják, hogy a hirtelen csalódott magát elhagyatottnak

érező, mindenütt kerges begombolkózásra találó ifju, a legjobb „agitációs” anyag. És nem is szabad haragudni majd később arra az ifjura, aki látván a szülők kétségbeesését, a társadalom ridegségét, szembe helyezkedik azokkal, akik nem értik meg őt és életútjának legkezdetén cserben hagyják.

Most aktuálisabb mint valaha: állítson fel a zsidó társadalom pályaválasztási tanácsadót, mert soha olyan szükség nem volt ezekre, mint épen napjainkban. Segíteni kell a zsidó ifjuságot, hogy elindulhassanak még jobb auspiciumok között is keservesnek mondható életútjukra.

Novemberben

Új vezetőséget választ az ardeali orth. Központi Iroda

A carei hitközségek vizsálya likvidálás előtt. -- 700.000 lei az iroda évi büdzséje.

Cluj, június 15. E hét elején, hétfőn összeült Clujon az ardeali orth. Központi Iroda választmánya Wézel Albert főrabbi elnöke alatt. A gyűlésen jelen voltak a simleui silvaniei, deji, halmeui, satu-marei, tasnadi, targu-muresi, reghini, hidai, sacueni, timisoara-fabrica, sishisoarai, reteagi, car (spanyol), ruscovai. A világi delegátusok közül megjelentek: Citron Benjámín (Medias), Ordentlich Ferenc (Dej), Gabel Sándor Seidenfrau József, Ullmann Miklós (Oradea), Paneth Bezael (Targu Mures), Heller Mór (Ludus) Waldmann Mór (Crasna), Kohn S. (Simleul Silvaniei.)

Wézel Albert elnök megnyitja után titkár beterjeszti a költségvetést és zárszámadást, melynek végösszegei egyöntetűen 700.000 leit mutatnak. A fontosabb bevételi tételek a következők: 300.000 lei hitközségi gabella-pótjegyek, 300.000 chechserek, 100 ezer lei állami szubvencióként folyik be a Központi Iroda pénztárába. A 700.000 leiből az Iroda adminisztrációja 600.000 leit emészt fel, míg cca 80—100.000 lei összeget juttatnak a jesivák részére. Ugy a költségvetést, mint a zárszámadást a választmány magáévá teszi s elfogadja.

A kultusz szubvencióval kapcsolatosan mint ismeretes, a kormány az összes zsidó ritusok részére mindössze egy millió leit akart a költségvetésbe felvenni, amellyel szembe helyezkedtek az összes országreszi, úgy a vallási, mint a zsidó politikai szervezetek. A választmány csatlakozik a többi országreszi szervezetek határozataihoz és a rheső száz-kétszáz ezer lei elfogadásáról lemond.

Tekintettel, hogy a folyó év végén úgy az elnökség, mint a választmány mandátuma lejár, elhatározta a gyűlés, hogy a Központi Iroda vezetőségi választását november végén, vagy december elején és pedig az oradeai orth. hitközségi vezetőség meghívására Oradeán tartja meg.

A bucaresti ardeali hitközség átirattal fordult az orth. Központi Irodához, hogy ortodox jellegének kialakításában nyújtson neki megfelelő morális támogatást, amit a választmány készséggel magáévá tesz.

Dr Neumann Albert a Zsidó Árvagon-
dozó nevében kéri a választmányt, hogy az ipartörvénynek a zsidó tanoncok kérdésében elfoglalt álláspontja folytán nyújtson támogatást a tanoncok kiképzése és elhelyezése érdekében. A választmány elhatározta, hogy ez ügyben megkereséseket intéz a hitközségekhez.

Miután a mediasi, sft-nicolau-marei, marghitai és más hitközségekben levő vitákat bizottságok és din-tórák hatáskörébe utalták, rátértek a carei ortodox hitközség kérésének alapján az ottan levő két hitközség közötti vita tárgyalására.

Mint ismeretes, a carei orth. hitközség egyrésze disszidált és a Központi Iroda, valamint a...
sával spanyol hitközségé alakult át, megválasztva magának a volt berbesti rabbit, mint hitközségi főrabbit, ugyanakkor a Központi Iroda a kultuszminisztérium által megerősített anyahitközség vezetőségét, ugyancsak annak megválasztott rabbiját, Horovitz Abist, valamint az általuk felvett metszőket, iszurok és chérem alá helyezte, kizárva őket az ortodoxia köréből.

Az anyahitközség vezetősége először külföldi nagy orth. rabbik támogatása mellett igyekezett ezen iszurt gyengíteni, most

pedig azzal fordult a Központi Irodához, hogy mint hitű ortodoxokat oldja fel az általa kiadott iszur alól és mint a többi orth. hitközségek, ők is vegyék ki részüket az Iroda keretében a közösség munkájából.

A carei hitközség képviselőitében személyesen megjelentek Weinberger Sámuel hitközségi elnök, Fried Lajos és Róth Lajos vezetőségi tagok és szóban is előadták kéréseiket. Az elnök javaslatára a választmány zárt ülést rendelt el ebben az ügyben és így a hallgatóságot eltávolították a tereméből. A carei küldöttségnek nagyon izzó hangulatban kellett missziójának eleget tenni.

Teitelbaum Joél satumarei főrabbi javaslatára a választmány kimondotta, hogy amennyiben a carei orth. hitközség vezetősége az általa felvett két metszőt elbocsátja, úgy a békés megegyezés útja a hivatalos ortodoxia és a hitközség között lehetővé válhat.

A gyűlés alatt Wézel Albert, aki beteg-

Tárgyalások az Aguda vezérei és Weizmann között az együttműködés érdekében

London. Mint megírtuk, dr Chaim Weizmann, a cionista világszervezet elnöke Palesztinából Londonba utazott, hogy az angol kormánynál interveniáljon az irányban, hogy a palesztinai zsidóságot az ottani kormányzat erőteljesebb eszközökkel védje meg a zavargásokkal szemben.

Ezzel kapcsolatban az Agudasz Jisrael világszervezet vezetői felkeresték Weizmann dr-t, hogy vele a zsidóság egységes állásfoglalása és közös munkája ügyében tárgyaljanak. Az Aguda részéről dr Rosenheim Jakob vezette a tárgyalásokat és mindenekelőtt leszögezte, hogy a békés együttműködés alapján az lehet, ha a gazdasági természetű ügyeket együtt végzik, míg vallási kérdésekben a cionista szervezet nem avatkozik be az ügyekbe és különválasztják azt a cionista célkultúrák tervei közül. Weizmann örömmel üdvözölte az Agudasz Jisrael állásfoglalását és kijelentette, hogy nagyon örvendene, ha az Aguda mindenkor együttműködne a cionista szervezettel, mert ez biztosíték volna arra, hogy kifelé a zsidóság mindenkor egységesen tudna fellépni, amint arra már az utóbbi időben számos példa is van. Felemlítették Rav Blau szerepét, aki a nyugtalanság kezdetén a zsidóság többi reprezentánsaival együtt, erélyesen kikelt a főkormányzónál a zsidók elleni arab támadások eltűrése ellen és követelte a jogrend mielőbbi visszaállítását.

Dr Rosenheim egyidejűleg arra kérte Weizmann-t, hogy a jeruzsálemi kolel evakuált negyedéből eltávozott zsidókat kártalanítsák, mert ezek otthagyták minden vagyonukat, nehogy az arabok véres bosszújának áldozataivá váljanak. Weizmann ígéretet tett, hogy minden tekintetben oda fog hatni, hogy a kormány tekintettel legyen a kolelre és annak közbiztonsága érdekében minden lehetőt tegyen meg.

A tárgyalások folyamán az időközben repülőgépen Londonba érkezett Ben Guriou executive tag és Meir Groszmann, a Juden-

Ez a gyönyörű topánka

ségét még nem heverte ki és még mindig gyengélkedik, átadta az elnöklést Löwy Mór cluji rabbinak, aki az Iroda alelnöke.

Tekintettel a napirenden levő nagyhorderejű kérdésekre, lapunk legközelebbi számaiban foglalkozunk még a gyűléssel.

stadt elnöke is résztvett, ugyancsak résztvett azon Tel-Aviv polgarmestere is.

A tárgyalások az Agudasz Jisroel és a Cionista Szervezet között a legjobb mederben haladnak és kilátás van arra, hogy rövidesen egységes álláspontot fognak vallani és a közöttük fennálló ellentét, ami a vallási kérdések elintézését illeti, szintén megoldást nyerne.

— VALEA JADULUI gyönyörű völgyébe helyezte át Remetről LADNER LAJOSNÉ orth. kóser pansióját, ahol elsőrangú ellátás, olcsó árak mellett kapható LADNER LAJOSNÉ Valea Jadului

— Házasság. Horovitz Sámuel hajduhadházi textilkereskedő leánya Aranka és Katz Miklós bihori malomtulajdonos f. hó 23-án, kedden d. u. fél 2 órakor tartják esküvőjüket Debrecenben, amelyre ezuton hívják meg rokonaikat, barátjaikat és jóismerőseiket.

— Eljegyzés. Nagyfaludi Ferdinána bájos leányát, Babát Clujról eljegyezte Rosenbaum Géza, a frankfurti jesiva kiváló képzettségű növendéke Oradeáról. (Mindem külön értesítés helyett.)

— FELHÍVÁS! Azok a zsidó családok, melyek a nyári szezon Constantán akarják eltölteni és sulyt helyeznek arra, hogy a vendéglősük elismert és megbízható metszővel rendelkezzen, sziveskedjenek Friedmann Józsefhez Sibiu, Str. Gusteritei 9. fordulni.

— Eljegyzés. Princz Lily és Guth Arnold Satumare jegyesek. (Mindem külön értesítés helyett)

Nagytakarítások festékek, ecsetek, padlólakkok, parkettaszta, meszelő, zománc- és olajfestékek legolcsóbban és legjobb minőségben

Stern S. Endre cégnél, Str. Nicolae Iorga 10. Címre küldönőse kérem figyelni. Telefon 3-78

HETI GLOSSZÁK

A vallások szabad gyakorlása a szovjetben

A világ valamennyi lapjai foglalkoznak vele, a moszkvai rádió is hirdeti a világ minden nyelvén, hogy a muhakások és parasztkok állama, új rendszerre tér át. Nem tudjuk e pillanatban, hogy miért következik be ez a nagy átalakulás, ahogy a proletár diktatúra államból egy demokrata állam lesz, de nem is az indító ok a lényeg, hanem az eredmény. Az eredmény pedig az, hogy ezuttal alkotmányjogilag biztosítják a vallások szabad gyakorlatát, ma már a keresztény templomokban szabadon harangozhatnak (elvben eddig is meg volt, de nem volt harang, mert kellett a nehéziparnak!) és mindenki imádkozhatja a maga módján az Istent, ha hisz benne. Viszont teljesen elválasztották az egyházat az államtól, az oktatásnak nem lehet vallási tendenciája és még hozzá azt is megengedik, hogy a vallásellenes propaganda is szabadon működhesse. De ez már nem baj, sem az egyház és vallás elválasztása, sem pedig a hivatalos oktatásból, a vallás kirekesztése. Lényeges: a szabad vallásgyakorlat bevezetése.

Azok, akik szimpatizálnak a szovjettel, azt mondják erre, hogy amíg a társadalom átalakult, addig kellett a diktatúra és elnyomás, mindennek ami a régi ideológiára emlékeztetett. Ma már azonban annyira erős az orosz szovjet belső ereje, a hadsereg, a közigazgatás, általában a „szellem”, hogy nem kellene többé a diktatúra drasztikus eszközei. Ma már nyugodtan „polgárisodhat.” A szovjet ellenségei viszont azt mondják, hogy nem lehet meg az állam vallás nélkül, nem lehet „hit” nélkül és meg kellett tegyék ezt a koncessziót, ahogy megtették újra a házasságot, az együttélés legfőbb és egyedül lehetséges eszközeként. A szovjet „hajlékony” lett minden irányban. Hagyja, hogy „elpolgárisodjék” a nagy birodalom lakossága. De nekünk ez nem fontos. Lényeges, hogy a zsidóság újra járhat majd nyugodtan templomba, az orosz

zsidóság újra éled majd, a három milliónyi zsidó tömeg, amely újra bekapcsolódhat lassankint a világ zsidóságának nagy orchesterébe. Csak — csak ha zsidó kommunisták nem fogják különlegesen üldözni a zsidókat, ahogy azt már régen láthattuk. Mert zsidónak legnagyobb ellensége a zsidó kommunista.

A nők szavazati joga

A párisi kamarában, amikor Leon Blum kormánya megalakult, a francia „szóffrazsettek” parázs tüntetést rendeztek a nők szavazati joga érdekében. Hát hogyan? — kérdi a kérdéssel nem foglalkozó olvasó, — a művelt és nagy Franciaországban még nincs a nőknek szavazati joga? Nincsen! — adjuk rá a választ és ugyanekkor kijelentjük azt is, hogy helyesnek tartjuk ezt. A felületesek és a könnyen szentenciát kimondók azt mondhatják erre, hogy „reakciósok” vagyunk. Pedig nem így áll a helyzet, hanem inkább azt valljuk, ha a demokratikus haladás már azt is igényli, hogy kell a nőknek szavazati jog, politikai iskolázottságuk olyan gyenge lábbon áll, hogy időpontját még Franciaországban is túl korainak látjuk.

Nem tudjuk méltányolni meg azt sem, hogy a francia kamara baloldali nagy pártjai, amelyek ma a kormány rudját kezükben tartják, tapsoltak a francia nők kamarai tüntetésének. Talán jól is tették, hogy francia udvariassággal helyeselték. De tartjuk olyan okosnak őket, hogy eme udvariassági gesztuson felül — a szavazati jogot nem adják meg a francia nőknek. Nem adják meg, mert ezzel valószínűleg sirját ásnák meg a francia demokráciának.

Nem hallgathatjuk el ebbeli véleményünket, ha bár paradoxonnak is látszik, de ez a jogkiterjesztés, ahol kersztülvítették, rendszerint és végeredményben a jogok megnyirbálásával járt. A nők impresszionisták, könnyen félrevezethetők politikailag, amit nem is lehet rossznéven venni tőlük, hiszen nincs is elég politikai iskolázottságuk. Nem tagadható, hogy Németországban például Hitler nagy sikerének egyik titka az, hogy tudott beszélni a „nők nyelvén” és sokmillió női szavazattal tudott annak idején előbbrejutni. Egy robusztus gesztus, egy kissé megfelelő hang, amely a

nők idegeire „zsongítólag” hat — és kész a sok reakciós szavazat. Nem volna ez másként Franciaországban sem.

Tudjuk, hogy Blum és a többi francia politikus „tanácsokkal el van látva” és nem attól függ a francia nők szavazati joga, hogy mi miként vélekedünk erről. De véleményünk lehet erről a kérdésről is. Ez az a vélemény csak látszatra „reakciós”. Inkább látszat maradiságból ne legyen a nőknek még tíz-husz évig szavazati joguk, mint látszat-demokráciából és látszat-megértésből, hogy maholnap a francia nők a de la Roque ezredes buzogányának érvelés alatt a szélső jobboldalt juttassák győzelemre.

A zsidóságnak nem érdeke a nők szavazati jogának kiterjesztése sem Franciaországban, sem másutt. Nem pedig azért, mert ahol a nők beleszólnak a nagypolitikába, ott rendszerint a reakció üti fel fejét. Már pedig a mi életelemünk a demokrácia és nem a különböző diktatúrák, amelyek a zsidóság hátramosztói, sőt gyakran megölői is...

Chaim Bloch:

Rabbi Löw születése

Az 5273 (1513) év első széder-estéjén fia született a Rajna melletti régi Worms városában jámborsága miatt oly nagyra becsült Rabbi Becáel ben Chájimnak, aki Ráv Hai Gáonnak, Dávid király férfi ágon való leszármazottjának ivadéka volt.

Már a gyermek születése is egy nagy szerencsétlenségtől való csodálatos megmenekülést szerzett hitközségének, sőt az egész zsidóságnak.

Mindenki előtt ismeretes, milyen ellenségeskedéseknek és üldözéseknek voltak kitéve a zsidók Európában, különösen Németországban, azon régi, de mindig újból felbukkanó hazugság miatt, hogy a pészachi ünnepre keresztény vért használják fel. E vád pestishez hasonlóan terjedt el városok és országok felett és egyetlen pészachi ünnep sem telt el anélkül, hogy ne csempésztek volna egy zsidó templom udvarra, vagy pedig egy zsidó előjáró házába egy keresztény hullát, hogy azután indokul szolgáljon arra, hogy Isten dicsőségére és a keresztény vallás becsületére a zsidók ellen kirohanhassanak.

Igy történt az azon Pészach-estén is, amikor Rabbi Löw a világra jött.

„A megőrzés éjszakája” volt, Lél Simirim. A zsidók a ghettóban a szabadság

ünnepét ülték, az ősi ünnepet, amelyen megemlékeztek a csodálatos egyiptomi kivonulásról, amidőn egy rabszolgává süllyedt nép származására visszaemlékezve öntudatra ébredt.

Egy népre sem bírnak akkora jelentőséggel vallási és nemzeti ünnepei, mint a zsidókra; egy nép számára sem jelentik ünnepei a megerősödés és vigasz akkora forrását, mint a zsidók részére. Mert nálunk az ünnepek nyújtják hagy részét annak, amit más népeknek mindennapi életük biztosít.

Innen van az, hogy a zsidóknak minden zsidó ünnep annyi, mint egy-egy oázis a gólsz annyira kopár és fájdalmas sivatagában, amely őt erősíti és felüldíti és új erőt ad neki szenvedéseinek elviselésére. És épen ezért sohasem kevesebbek és boldogítóbbak a zsidó ünnepei, mint éppen a különösen nagy inség és kettőzötten súlyos szenvedés idején.

E szempontból tekintve egyetlen zsidó ünnep sem olyan jelentős, mint a Pészach.

Nemcsak maga a szabadulás ténye a zsidó történelem jellemző alapvonása. A megszabadulás módja is minden időben ugyanaz maradt: a szabadulás, mint Egyiptomban, mindig a legnagyobb inség pillanatában és mindig esoda alakjában történt.

Felséges éjszaka volt. A hold csöndesen uszott a tiszta égen és a csillagocskák mosolyogtak és köszöntgettek egymásnak enyhe sugaraikkal.

Künt csönd volt, a zsidók uccája mint ha ki lett volna halva; az ablakokból dugfény ömlött ki, az emberek nem jártak uccákra.

Minden zsidó fehérterítékű széderasztala mellett ült, amelyen lapos kovásztalan kenyerek és keserű gyökerek, piros bor és ragyogó gyertyák voltak elhelyezve, a családapa megható bensőséggel és mély áhitattal olvasta a Hagadát, az Egyiptomból való kivonulás csodálatos történetét és elszámolta azon csapásokat, amelyeket az Örökkévaló Egyiptom népére és a zsarnok Fáraóra, a zsidók elnyomójára küldött. A családapa vette a keserű gyökeret, a mórarjrit, megmutatta asztaltársainak és magosan így szólott: „Miért esszük a keserű gyökeret? — Mert az egyiptomiak elkésaritették életünket.”

Átszellemült hangon énekelték a Hallel imát és a hangok diadalmasan hatoltak ki az éjszakába.

Különösen szépen telt el a széder-ünnep Rabbi Becáel, a hitközségben nagyra becsült hittudós házában, ahol a Hagada szavainak megfelelően: „Aki éhes, jöjjön és egyen”, sok szegény ember is hivatalosan volt az asztalnál, ami még magasabban emelte az ünnep örömmel telt hangulatát.

Lelkesen énekelték az ezen estére szellemesen összeállított zsoltárokat és szent dalokat. Különösen megindítóan csendült fel a következő hálaima:

„Azért kell, hogy köszönetet mondjunk

A hotini gettó

A kormánypárt hivatalos lapja, az „Universul“ május 27-iki számában Jon Dragomir tollából egy cikk jelent meg. „Impressziók a hotini gettóból“ volt a címe az elmefuttatásnak. Aki egyszer látta a hotini gettót, abból kiszáll minden antiszemita érzés. Látja a gettóban selymülő zsidóságot és úgy érzi, mintha a pokol előszobájában volna. Valami megnevezhetetlen nyomást érez az ember, amikor a gettót megnézi. Ezután azt írja: „Ha a gettó a mi számunkra bünt jelent, nektek meg valószínűleg szégyenfolt! Így beszél hozzátok egy reakcionárius goj, de aki nagyon őszintén sir a hotini gettó látásakor.“

Jon Dragomir valóban egy reakciós újságnak munkatársa. De tagadhatatlan, hogy meglepő ellágyulással és lírikus hangor írja le mindazt a keserves nyomort, amelyet a hotini gettóban látott. Hátha még a többi zsidólakta helyekre látogatott volna el? Mennyi sirást, mennyi könnyet látott volna ott is. És ha elmenne a zsidólakta házakba mindenfelé és megnézné, hogyan énekelnek és miből élnek a zsidó százezerek, mennyire napról napra tengetik életüket, a bizonytalanság sötét verme leskelődve előttük. Ezt kellene megtenni gyakran az „Universul“ munkatársának és nem csak arról írni, hogy Max Auschnitt, a kikeresztelkedett zsidó iparbáró hány millió felett rendelkezik és Blank Arisztid estélyén jelen volt-e a román közélet egynémely korifeusa. Dragomir Jon újságíró láthatta a hotini gettóban, hogy onnan egyetlen egy zsidó sem hivatalos a néhány bucaresti gazdag zsidó estélyére és amikor a gettó gyermekei éheznek, egyáltalán nem lakatja jól őket Auschnitt ur nehézipari érdekeltsege.

De Dragomirnak mást is észre kellene venni. Például azt is, hogy a fővárosban lelketlen uszítók napidíjas antiszemita agitátorok házról-házra, sőt lakásról-lakásra járnak és felszólítják a nem-zsidó lakosságot, hogy bojkottálják a zsidó kereskedőket. Szigorú diszkreciót kérnek és közben a leglelketlenebb agitációt üzik nacionalizmus ürve alatt, az Üzlet szent nevében. És közben fájlag tiszta cégek névsorát nyújtják át a nyomtató kedvéért a meglepett háziasszonyoknak.

Az „Universul“ munkatársa sir a gettó nyomorát — ami meghatározó dolog. De mennyire felemelő volna az, ha ezek után azt is megírná, hogy az uszítók ne járják be házról-házra Bucaresti bérpalotáit, hogy azon mesterkedjenek, hogy az ország

800.000 főnyi zsidósága szellemileg — és főleg anyagilag — a hotini gettó színvonalára süllyedjen.

Érzélgős nyomorriport — az is jó. De a közvélemény felvilágosítása arról, hogy hagyják békessegesen dolgozni a zsidókat, még nagyobb jótett volna. Ezt szeretnénk már egyszer látni a román sajtó reakciós beállítottságú részében. Ez volna igazán megnyugtató és biztató a jövő szempontjából.

Blumenfeld...

A bucaresti-cotroceni síkon történt retentő katasztrófa még mindég gyászai tölti el az ország lakosságának szívét. Az összeomlott tribün emberek halálát és sok száz embertársunk súlyos és könnyebb sebesülését idézte elő. A napisajtó közölte a nagy katasztrófa minden részletét és most folyik a vizsgálat, amely megállapítja majd, hogy kik a bűnösök. De mielőtt még a hatóságok megállapíthatnák, már a jobboldali sajtó előre ítélkezett. A bucaresti „Univer-sul“ kirakatában megjelentek a korhát deszkarészek és alatta néhány zsidó név. Ezek a bűnösök, mondotta ki a felebbezhetetlen ítéletet a szélsőséges sajtó. És folyik az uszítás — csak a zsidók ellen. Mi nem vagyunk olyan bátrak, mint a jobboldali „kollégák“, mi nem mondjuk ki a szentenciát, hogy Blumenfeldék ártatlanok. Állítjuk, hogy bűnösök, de tiltakozunk az ellen, hogy a másik oldalon előre a legbűnösebbnek deklarálják a zsidókat. Mi nem tudhatjuk azt sem, hogy vajjon nem-e csak finanszírozta ezt a csunya és aljas „üzletet“ Blumenfeld, vagy társ is volt-e. De ha társ volt, akkor voltak még hozzá vagy huszan, nem zsidó társak is. Például a főváros mérnökei közül néhányan, meg magasabbrangú tisztviselők. Ne törjenek pálcát csak a — zsidó felett. Ez a zsidó egyáltalán nem osztozkodott a hasznában a többi zsidókkal, hanem a nem zsidókkal dolgozott. Itt tehát csak faji, felekezeti és nemzetiségi különbség nélküli bűnösök vannak és nem románok, zsidók, vagy hottentották. Tűnjön el már a közéletből ez a csunya meghatározás: a bűnös zsidó. Csak bűnös ember van, lelkiismeretlen gazember, akik ezrek életével úgy játszottak, mintha egyszerű zseton lett volna. Akasszák fel a bűnösöket, ha jó-nak látják és ha bebizonyul bűnösségük. De ne csináljanak belőle zsidókérdést, mert ez nem igaz és akik ezt így akarják beállítani, legalább olyan bűnösök, mint a tribün felállítói. Sőt még bűnösebbek, mert egy ország „tribünjét“ akarják ezzel végzetesen aláaknázni...

Anglia nem akar

vagy nem tud?

A világpolitikai helyzet még mindég bizonytalan. Március 7-én vonultak be a német csapatok a demilitarizált Rajnánál, akkor azt hitte a világ, hogy néhány nap múlva kitör a háború. Nem történt semmi. Három hónapja annak és ma már senki sem beszél róla. Hitler országa szerződésességét követett el — és megtorlatlan maradt. Ezzel szemben Anglia a régi politikáját folytatja. Az elhúzás politikáját. Azt, ami például az olasz-abesszin konfliktusban nem vált be. Mert közben lejajlott a nagy dráma, a négy Londonban ül és Graziani alkirály alaposan berendezkedik az újonnan meghódított területen. Eden várja közben a németeknek adott kérdésekre a választ. De Hitler is követi az angol metódust. Nem válaszol, illetőleg húzza a választást. Időt nyerni — ez lett Berlin jelszava is. De Anglia meg is érdemli sorsát, mert Palesztinában sem követ más politikát. Vár. Közben robbannak a bombák, égetik a termést, döntik ki az erdei fákat, rongálják a vagyont, veszélyeztetik a közbiztonságot — és Anglia vár.

Seholsem lehet látni az angolok aktivitását. Németország tovább fegyverkezik Japán újabb kínai területet akar hódítani? Nem értjük. Megbénult Anglia, vagy csak tettet magat?

Felmerül a kérdés: nem akar, vagy nem tud Anglia segíteni a helyzeten? Egyetlen népek sem oly fontos ez a kérdés mint nekünk zsidóknak. Mert ettől a választól függ az, hogy fel tudjuk-e építeni a Zsidó Nemzeti Otthont, vagy sem. Ha pedig milliónyi zsidónak utolsó reménye, a mai generáció utolsó mentővára!

3kell a kisbabának:
Ginőpor, krém, szappan

de az **Stöfer**
tegyen!

Bármilyen mennyiségben magas árért veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot. HERBST Óra ékszerárúház Buiv. Reg. Ferdinand 3. Minden elfogadható árért valódi bórridikülők ezeltől 250, most 100 lei, ezeltől 500, most 220 lei ezeltől 800, most 300 lei, ezeltől 1000, most 400 lei

Neki, hogy őt dicsérjük és magasztaljuk, őt, aki csodát mivelt Atyáinkkal és vőlünk ő vezetett ki bennünket a szolgaságból a szabadságba, a bánatból az örömbé, a gyászból az ünnepbe, a sötétből a világosságba, a rabszolgaságból a megváltásba. — Énekeljünk ezért Neki Halleluját!

És amikor „Elijáhu próféta fogadtatására“ az ajtót kinyitották, Rabbi Becáel lángoló áhitattal, hangosan és erőteljesen, szinte parancsolóan mondotta: „Öntsd ki haragodat azon népekre, amelyek Téged nem ismernek és a birodalmakra, akik nem hiviák a Te Nevedet, mert ők megemésztették Jákóbot és elpusztították gyönyörű palotáját; zuhogtasd feljüzd mérgeket és haragod érje el őket, üldözd őket haragodban irtsad ki őket Isten Egei alól“, — egy imát, amelyet a zsidók évről-évre a széder-estéken elmondanak, hogy azzai az istenteleneket, az embergyűlölőket és a sötétség hatalmait leigázzák.

És amikor felhangzott a melodikus dalam: „És ime éjjél volt“, jajgatást, keserves nyögést lehetett hallani: Rabbi Becáel jámbor nejét, aki szülés előtt állott, szülési fájdalmak lepték meg. Ekkor néhányan gyorsan az uccára siettek, hogy a hábaasszonyt hívják

Ebben a pillanatban egy ember közelített Rabbi Becáel házához, aki a feje lábáig be volt burkolva ruhájába; egy csomagot vitt a vállán. Annak dacára, hogy a szük uccában éjszakai sötétség volt, oly ember biztonságával haladt előre, aki biztosan ismeri a járást.

De amikor megpillantotta az embereket, akik Rabbi Becáel házából özönlöttek ki, hirtelen egy mellékkucába kanyarodott és menekülni kezdett.

Az éjjeli őrök, akik megpillantották a batusy embert és a Rabbi Becáel házából kiszaladó népet, azt hitték, hogy tolvajt üldöznek, elfogták a menekülőt és a városi őrökre vitték.

Ott megállapították, hogy az ember batusyában egy gyermekhulla volt elrejtve. Gondolhatjuk, hogy megrémült a tetten ért ember. ...Nehogy a gyilkosság gyanuját magára terelje, nem titkolta el, hogy több névleg megnevezett keresztény polgár bérelte fel, hogy egy néhány nappal ezelőtt meghalt keresztény gyermek hulláját csempészsze Rabbi Becáel pincéjébe. Így szután az egész társaságot még azon az éjszakán tartóztatták és a sötétbe szállították.

Világgyorsan elterjedt a városban a hire annak, hogy a zsidók milyen csodálatos módon menekültek meg egy horzasztó

szerencsétlenségtől és egy veszélyes gyanúsítástól.

Peszach első napján a reggeli Istentisztelet alkalmával új hálaimákat mondottak. Rabbi Becáel lendületes előadást tartott, amelyet a Hagadából vett imával kezdett meg:

„Igy valósult meg Isten ígérete Atyáinkon és rajtunk, mert nem egy támadt ellenünk, hogy bennünket tönkre tegyen, hanem minden nemzedékben felkelnek ellenünk, hogy megrontsanak bennünket és a Szent, dicsértessék az ő Neve, megszabadít az ő kezeiből.“

A zsidók Wormsban a második széder-estén legújabb szabadulásuk ünnepét ünnepelelték...

Amikor azután az ujszüőttet Ábrahám szövetségébe vették fel, Rabbi Becáel így szólott:

„A gyermek a mi népünk vigasztalója lesz; azért jött a világra, hogy bennünket megszabadítson a rettenetes vérvádtól, a legszegenyesebb rágalomtól, amelyet mi a Goluszban elszenvedtünk.“

És a gyermeket Jehuda Löwnek nevezte el, a Biblia verse szerint: „Juda hasonlatos egy fiatal oroszánhoz — a győzelemtől emelkedett te a magasba, fiam.“

Zsidó intellektuelek szenvedései

A lengyelországi orvosok, ügyvédek és mérnökök igen súlyos anyagi viszonyok között élnek. Két-három zloty (40-60 lei) honoráriumért kénytelenek dolgozni vizitenkint, vagy jogi tanácsért, de még így sem tudnak megélni. A lengyel kormány évente több mint két milliárd zlotyt fizet ki hivatalnoki karának, de ebből a zsidóság számára semmi sem jut, mert hivatalokba, azok alig, vagy elenyésző csekély számban juthatnak csak be.

Jelenleg 50.000 diák tanul a lengyel egyetemeken, ezek közül 8500 zsidó. Minden évben 5000 diák végez a lengyel egyetemeken, ezek közül 1000 zsidó. A nem-zsidó ötezer közül 4000 állami elhelyezkedést talál, viszont az ezer zsidó csak szaporítja a zsidó intellektuális nyomort.

Ötven zlotys állásokért keserves küzdelem folyik és ha megkapják, akkor az a legnagyobb boldogság számukra. Vannak olyanok, akik 30 éves korukban is mint kész ügyvédek és orvosok szülei házában élnek, mert nem tudnak kenyérkeresethez jutni. Ezért mondotta legtöbbször egy ilyen fiatal ember, akitől megkérdezték, hogy miből él, azt válaszolta: megszokásból.

A zsidóság körében, a főiskolai képzettségét kívánó pályákra való ösztönzés azonban nem olyan élénk már, mint volt régebben. Ma már 20 százalékkal kevesebb zsidó jár a gimnáziumokba, mint tíz évvel ezelőtt. Régebben voltak pályák, amelyekre ugyiszólván kizárólag zsidók voltak. Így a fogtechnikusok, orvosok nagyrésze. Ez azonban ma már megváltozott. Bár nincsen semmiféle törvény, a különböző állami támogatások révén elérték, hogy ma már nagyrészt ezeknek a pályáknak is a nem-zsidók részére jelent elhelyezkedést.

Egy kis statisztika mutatja legutóbbiban, hogy ma már érzik a zsidó fiatalok, mi vár rájuk, amikor elkészülnek tanulmányaikkal. Míg 1923-ban 1469 orvostanhallgató volt, addig 1933-ban már csak 833.

Nem-zsidó hallgató volt 1923-ban 3186, míg 1933-ban 3861. A fogászati intézetben 1922-ben 852 zsidó volt, 1933-ban már csak 103.

Sajnos — más országok zsidó intellektueljei sínesen jobb sorban. A németországi kiválóan képzett orvosok és ügyvédek vagy éhen halnak, vagy kivándorolni kényszerülnek. Az osztrák államban, nem hivatalosan, de megfelelő hivatali asszisztenciával is folyton a háttérbe szorúlnak. A többi keleti országokról nem beszélünk, bár ott is mindenütt csaknem az a helyzet, ami Lengyelországban.

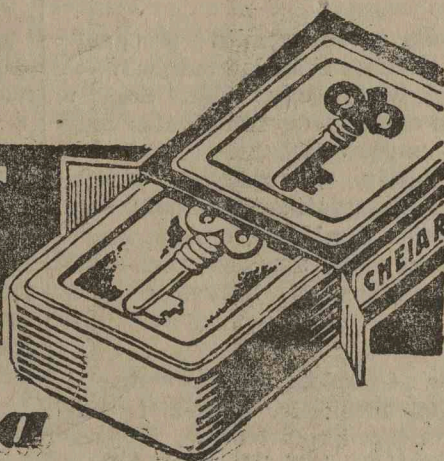
A zsidó intellektueleknek mándkor az a magasabb feladatuk volt, hogy a zsidóság szellemi színvonalát emeljék. Ennek megfelelően ma is, de számuk folyton kevesbedik, mert hiszen elnyomják őket, azután meg anyagi kérdésekben olyan élet-halál harcot kell folytatni, ami elveszi életerejük javát és nem tudnak más irányban olyan tevékenységet kifejteni, amelyet tőlük a zsidóság elvár. A nem-zsidó publikum előtt azonban nem tragikus helyzetük, mert érzik, hogy ezeken a szabad pályákon elnyomott zsidó tehetség helyébe az ő fiaik kerülnek, akik amellet, hogy az állami segítség minden nagyszerűségét zsenge ifjúkoruktól — nyugdíjasságukig igénybeveszik, még a mándkor nehéz szabadpályákon való érvényesülés lehetőségeit is elzárják a zsidó intellektuelek előtt.

Szomorú zsidó sors ez, a zsidó népi tragédia egyik megnyilvánulása. A lengyelországi adatok elszomorítóak és sok reményt a jövőre nem nyújtanak a kelet-európai zsidó országok zsidósága szempontjából.

tele vannak betegse-
kozó bacillusokkal. Ezért
mossa meg kezeidet na-
ponta többször a kel-
lemesen illatosított
„Schicht-Soap” szap-
pannal, amely gyorsan
és dűsan habzik, alapo-
san tisztít és fertőtleníti.

**SCHICHT
SOAP**
Az Ön
szappana

A NÉMET- ÉS MAGYARORSZÁGI NAPISAJTÓ LEON BLUM ZSIDÓSÁGÁRÓL

Meglepő és bizonyos mértékben érthetetlen: valamennyi német hivatalos és nem hivatalos újsága Leon Blumot — nem támadja zsidósága miatt. Sőt, bizonyos mértékben örömmel üdvözlők és remélik, hogy új éra kezdődik Európa külpolitikájában. Nem tudjuk, hogy vajjon Leon Blum kormányának bekepolitikája-e az, ami örömmel hangolja a németeket, mert így könnyebben tulszárnyalhatják a francia militarizmust, de megállapítható, hogy még Hitler helyettese, Hess is, valóságos szimpátia nyilatkozatokat tesz a francia kormány felé. Egy szót sem irnak arról, hogy Blum egy „minderwärtig” fajhoz tartozik, megadják neki azt a tiszteletet, amely a francia kormány fejének kijár.

Ezzel szemben mit irnak a budapesti lapok? Illetőleg ne általánosítsuk, mert ezt nem szabad megtegyük, a megértő budapesti sajtóval szemben, tehát szabatosan: mit irnak a budapesti szélsőjobbaldali lapok? Röviden: pábabbak a pábanál is, s olyan uszító, tiszteletlen hangon irnak a francia premerről, amelyet csak egy pesti jampec-kérelk-alássan ébredő irhat, a nagy arany a nemzeti jogonlegi miniszterelnökről. Tehát jól értsük meg: Hess, a zsidógyűlölő, Hitler barátja van olyan józan mégis, hogy ne becsémélje a francia nemzet képviselőjét. De a pesti nyilatkozatok és kasszakeresztesek és egyéb „ghofi” kreaturák nem tudják túrtóztatni magukat. Hja, a politika magas iskoláját nem tudja meg megtanulni, a józan realpolitika abc-jéhez gyenge, de azt hiszi, ha jót röhögnek a sórörözben és elkurjantja az erger-berger című népdalt, a hejehuja sohse halunk meg-el, akkor a Blum nevű „zsidó” megijed a zer-

getollas, bricsesz kis pesti pernahajder-től...

De talán még sem fog megijedni... az a Blum-zsidó, akiről még Berlin is tisztelettel ír. Berlin igen, de az Új Magyarország nem...

AZ ARDEALI ZSIDÓSÁG legkedveltebb találkozóhelye Brasovban GOLDSTEIN Orth. Kóser étterme. Brasov, Str. Voevod Mihai 20. I. emelet.

— Házasságokat a legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetésekkel rendelkező „MIREA” iroda. Cluj, Regele Ferdinand 116. Telefon 142.

**Legfinomabb
csemege sajt készi-
téséhez alkalmas**

ארטה' כשר

tejoltó

kapható

Egger & Co gyárban, Cluj

A monostori főrabbi hechserével ellátva.

Franciaország, Spanyolország, Hollandia, Belgium és Svédország

Érdekes események a nyugat-európai zsidóság életében

Hogyan reagál a nyugati államok zsidósága a világtörténelmi eseményekre

FRANCIAORSZÁG

Leon Blum, még amikor nem volt kinevezett miniszterelnök, de már kinevezése bizonyos volt, egy syriai delegációt fogadott, amelyik hetekig időzött Párisban. Tekintettel arra, hogy a syriai arabok nagy foku önállóságot akartak szerezni a legutóbbi nyugtalansággal kapcsolatban, a tárgyalások megakadtak. Most Leon Blummal tárgyaltak, aki nem tett ugyan semmilyen irányban konkrét ígéretet, az arab delegáció azonban meglehetősen távozott tőle. Most, hogy a Leon Blum kormánya megalakult remélhető, hogy a francia-syriai tárgyalások döntő fázisba jutnak.

Egy idő óta az antiszemita propaganda erősbödni látszik Franciaországban. A szélsőjobboldali pártok úgy vélik, hogy a népfront elleni agitáció egyik hathatós fegyvere lehet az antiszemitizmus. Az „Action Française” is amely a rojalisták pártja, bár hivatalosan feloszlatták, rendkívül erős támadásokat intéz a zsidóság ellen. Nemrégiben egy gyűlés ellen, amelyen sok zsidó résztvevő volt, támadást intézett a jobboldali ifjuság.

Algírban a „Camelots du Roy” tagjai revolverlövéseket adtak le. Elzász Lotharingiában — valószínűleg itt német hatásra — zsidó hitközségi épületeket támadták meg.

A palesztinai események, a francia cionisták erősebb aktivitását segítették elő. Valamennyi cionista csoport gyűléseket tartott és a munka további erőfeszítését határozta el. A Keren Kajemet 40.000 dunam kampánya eredményesen indult és a Keren Hajessod is új aktivitásba kezdett. A szefárd cionista zsidók újabb szervezetet létesítettek Párisban, „Union Sephardite p'Action Palesztinienne” néven, amelybe csaknem valamennyi szefárd párisi zsidó beiratkozott.

SPANYOLORSZÁG

Barcelona. A spanyolországi munkanélküliek száma a bizonytalan gazdasági és politikai helyzet miatt újabban ismét emelkedett és ma már több mint 800.000 munkanélküli tartanak nyilván. Ez a körülmény erősen kihatással van a nemrégiben bevándorolt zsidókra, akik ott akarták megtalálni boldogulásukat. Ezeknek különben 90 százaléka nem rendelkezik spanyol állampolgársággal. Erős agitáció folyik a külföldiek ellen, dacára annak, hogy a jelenlegi kormány számos tagja hosszabb ideig vették igénybe idegen országok vendégszeretét, mint emigránsok. Különben tudott dollog az, hogy a spanyol ipart nagyrészt külföldiek teremtették meg, külföldi tőkével, így például a spanyol cukoripart Benito Lewin zsidó nagyiparos teremtette meg. A kormányzat idegenekre vonatkozó intézkedése ingadozó ugyanígy, hogy teljesen megbénítja az esetleges alapítási kedvet és kezdeményezést. 1935. novemberében egy a külföldi munkaadók, mint munkások nagyszabású revízió alá kerültek, azonban adataik még feldolgozás alatt állanak a munkaügyi minisztériumban Madridban. Az alkalmazott külföldiek amíg véglegesen nem intézkednek, továbbra is munkahelyeiken maradhatnak, azonban sorsuk bizonytalan. A spanyol munkásszervezetek erős nyomást gyakorolnak a munkaadókra, szab-

botázásokkal és sztrájkokkal, azzal a céllal, hogy ezzel elűdözzék az idegeneket. Így például a filmbranchban csaknem valamennyi külföldit kiűldöztek, akik nagyrésze zsidó volt.

Nemrégiben egy könyv is megjelent Virgilio Sevillano Carbaial tollából, amelyben azt írja: „Kié tulajdonképpen Spanyolország? Az argoloké, franciáké, vagy németeké?” A jobboldali klerikálisok lapja, a „Debate” azt írja, hogy tenni kell valamit a zsidó bevándorlás ellen, főleg a német zsidók ellen, akik „előzönlöttek” főleg Barcelonát és könnyű, kényelmes életük van Spanyolországban.

HOLLANDIA

A hollandiai zsidó tudományos társaság évi közgyűlése alkalmából az egyetemi könyvtár épületében kiállítás rendeztek a Palesztinában megjelent könyvekből. L. Hirschel bevezetőjében rámutatott a palesztinai könyvnyomtatási művészet fejlődési fázisaival, a „Dwir” és az „Omanut” könyvkiadó vállalatok jelentőségére. A kiállítás szemléltetően illusztrálta ezt a fejlődési folyamatot. Gazdag kollekcióját mutatta be a különböző könyveknek és folyóiratoknak.

BELGIUM

A belga választások politikai meglepetést tartogattak, amelyek új szint hoztak a belga politikai életbe. Bár a kamarai mandátumok háromnegyed részét az eddig uralkodó három párt, a katolikusok, liberálisok és szocialisták kapták meg, most egy ellenzéki párt is uralomra került, az ugynevezett Rex párt, amelynek 21 tagja került a belga parlamentbe. Ez a csoport a nemrég még ifju-katolikus vezér Leon Degrelle vezérlete alatt áll, aki előbb aktív szerepet vitt a katolikus pártban, most pedig páratlan szónoki készséggel és kiméletlen energiával vezette kampányát a katolikus párt ellen. Degrellenek sikerült néhány anyagi természetű visszaélést rábizonyítani a párt vezető tagjaira és ez rendkívül megerősítette pozícióját a belga politikai életben.

Ma már nem lehet tudni, hogy tulajdonképpen melyek azok a célkitűzések, amelyeket az új párt maga elé tűzött. Ez a párt a parlamenti forma ellensége és főcélja a közélet tisztaságának helyreállítása. A Rex-mozgalom — Degrelle szerint — a politikai visszaélések üldözését tűzte ki főcéljává, ezért ezt „moralis” mozgalomnak nevezhetjük, amelyet a vezér erősen kihangsúlyozott a királyi folytatott tárgyalás során, akitől az igazságügyi tárcát kérte, hogy ezen keresztül tudja majd purifikálni a belga közéletet. A moralitásnak ez a kihangsúlyozása a mozgalom katolikus eredetére vezethető vissza. A „Rex” szó is azt jelenti, hogy a keresztény vallásalapító uralkodjék, más szavakkal, a nép életében a morális alapelvek a keresztényi tanok alapján adják meg az irányvonalat. A párt intellektueljei a humanisztikus és kereszt-

tényi tanok megvalósítójának nevezik.

Aminthogy a legtöbb konkrét kérdésben, úgy a zsidókérdésnél is nincsen az új Rex-pártnak egyértelmű szilárdan kiépített megnyilatkozási formája. Degrelle többször hangsúlyozta, hogy nem antiszemita és bármikor hajlandó minden jó belgával együtt dolgozni, aki elfogadja pártjának alapelveit. Ezzel szemben antimaterialis nézőpontja alapján erősen támogatja a zsidó bankárokat és a választási harcok során a zsidó ellenfeleket eltanácsolta a közélet porondjáról. Általában a zsidó kérdéssel is úgy tett Degrelle, mint a többi lényeges kérdéseknél. Nyitott ajtót hagy maga mögött.

SVÉDORSZÁG

Stockholmban a nyári szünet előtt még egy ülést tartott a svéd cionista szervezet. Ezen a gyűlésen élénken megvitaták a legutóbbi palesztinai eseményeket. Hugo Valentin, az uppsalai egyetem docense, kihangsúlyozta beszédében, hogy a jisuv ma sokkalta erősebb, mint volt 7 esztendővel ezelőtt. Leo Bab áttekintő politikai képet adott a jelenlegi palesztinai helyzetről.

Ehrenpreis főrabbi a napokban ünnepelte 40 éves hivatali jubileumát. 1914-óta Stockholmban teljesít főrabbi funkciókat és rendkívül nagy tiszteletnek örvend, zsidók és nemzsidók körében. Mint tudományos művek szerzője és mint író nagy és eredményes munkát végez. Mint régi cionista nagyban hozzájárult ahhoz, hogy Svédországban elterjedt a cionista eszme.

A „Times” és a „Morning Post” feltűnő verércikkei

A világ egyik legtekintélyesebb lapja a londoni „Times” vezércikket írt a palesztinai eseményekről. Először leszögezi, hogy az arab machinációk nem fogják megvalósítani azt, hogy a zsidó bevándorlás szüneteljen. A Balfour deklaráció mellett ki kell tartson az angol kormány. Majd szösz szerint a következőket írja:

— A zsidó és arab vezetők ősapáik nyomdokain haladnak. Izsák és Ismael után. Izsák szorgalmas mezőgazda, aki ekéjével szorgalmasan dolgozik, míg Ismael egy keménynyaku, önző ijjasz. Ha a palesztinai kormány hat millió font fölül felett rendelkezik ezt a zsidó szorgalomnak, takarékoságnak lehet köszönni. Mi akkor is aggodalmunkat fejeztük ki, amikor néhány hónappal ezelőtt felmerült a „Legislative Council” terve, amely szerint arab többséggel rendelkezett volna. Ma, amikor a nemzetközi helyzet annyira megnehezedett a zsidóságra nézve, amely sokakat a kétségbeesésbe kerget, nem illik az angol kormánynak, hogy az 1917-ben adott ígéretük (Balfour deklaráció) interpretálásánál kétségek merüljenek fel.”

Érdekes megemlíteni ezzel kapcsolatban, hogy a „Morning Post”, amely éveken át pánarab, anticionista politikát folytatott, most a következőket írja:

— Nem lehet itt két faj összeütközéséről beszélni, hanem hidegvérűen elkövetett gyilkosságokról, amelyeket arabok követtek el zsidók ellen. Az arab sztrájk eredménye kétségtelenül fiasco, az arab vezetők egymás ellen harcolnak. A zsidóknak megtiltani a földvásárlást, minden komolyságot nélkülöz.

Igy ír az anticionista Morning Post...

HACKMAYER férfiszabóság
uridivat üzlet
Oradea, Bulv. Reg, Ferdinand 4. (Zárda épület)
a nyári szezon uridivat
különlegességei beérkeztek

== HIREK ==

„Népünk” cikkeinek utányomását csakis a forrá megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5696

Péntek: Szíván 29 Juni 19.
Szombat: Szíván 30 Juni. 20. 4. יום
Ros chodes Tammuz:
20 és 21-én Szombaton és Vasárnap
Heti szidra: קרה
Heti haftóra: כה אמר ה'
Szombat kezdete:
üzlet bezárás 8.15
gyertyagyújtás 8.25
Istentisztelet kezdete 8.35.
Szombat befejezése 9.30.

Ludwig Lewisohn:

Miért kell a zsidó világkongresszus?

A világhírű amerikai-zsidó író, akinek műveit a magyarul olvasó közönség is ismeri, lelkes előharcosa a zsidó világkongresszusnak.

Korunk sötét reakciós megnyilvánulásai között, amelyek halálos nyomással nehezedenek a zsidóságra, mindenkor megőriztem egy halvány reményt: olyan reménykedést, amely fellobbant bennem, azután elhalványodott. Ez a remény és bizalom a zsidó népben volt, abban, hogy ráébred népi mivoltára és egységesen fogja az emberiség eltompult lelkiismeretét felébreszteni.

De amikor körülnéztem, hogy meglásam a zsidó népet, nem láttam mást, mint vitatkozó, gyűlölködő csoportokat. Nem hallottam egy egységes hangot, hanem különböző hangok lármáját. Láttam menekülőket, akik önmaguk elöl menekültek és akik a zsidó népből menekültek. A kiknek ez a nyílt menekülésük, vagy ügyes bujkálásuk azt jelképezte, hogy a zsidóságnak kötelessége az önvédelem és hogy megváltását és szabadságát önmagának kell végrehajtani.

Honnan tudhatjuk, hogy mit alkothatunk, mint nép? Honnan tudhatjuk, hogy mit várunk egy barbár környező világtól? A nyílt válasz erre: nem tudhatjuk. De rem is próbáltuk meg. De hiszen nem is értünk? A világ előtt valami megfoghatatlan, sokhangú, vagy néma tömeg vagyunk. A tirannusok nem kell tudjanak rólunk, a langyos barátok találhatnak mindenre magyarázatot.

Kik vagytok? Hol vagytok? Mik vagytok? — kérdik.

De tulajdonképpen mit jelent ez a sok kérdés?

Kétségtelen, hogy a megtartandó zsidó világkongresszus kitöltheti ezt a hiányt. Ezt a kétséges atmoszférát megszünteti és ezáltal a földön egy néphez méltó hangot és népi alakot vehetünk magunkra. De ehhez feltétlenül szükséges egy világkongresszus!

Ennek meg kell testesíteni az egész nép morális erejét. Ez hozzájárulhat ahhoz, hogy megmentsen bennünket, mert bajaink nagy része azért van, mert nem látszik népi mivoltunk s nem látszunk egységes szervnek. A világkongresszus formát, hangot és esz-közt jelent majd számunkra és megadja népünk morális erejét. A világkongresszus felemelheti hangját, amelyet minden parlament megszerezhet, mint fórum és amely minden ember lelkébe hatolhat, akiknek még van érzékük a jog, emberiség és az emberi szabadságideálok iránt.

A világkongresszus egy felébresztője, hirdetője és harcosa lehet egy olyan ügynek, amely a mai generáció reményévé válhat. Praktikus céljai — egyidejűleg ideális célokká válhatnak. Legfőbb célja az lesz, hogy beszélhessen a világgal, a zsidó nép nevében és megbízásából. Tiltakozni a világ ignorálása ellen, nem megengedni, hogy az

emberek jóakarata megszűnjék velünk szemben és hogy sorsunkat összekapcsolják a szolgásgba költözött embermilliók sorsával. Így válhatunk a világkongresszus által újra néppé és nem tehetetlen, széjjelforgácsolt és össze nem tartozó kis csoportokká: néppé, amely megállja helyét a népek közösségében. Itt vagyunk!

Itt vagyunk, amióta az emberiség civilizációja megkezdődött. Ez a mi jogunk. Ez jelzi a mi jogunkat az élethez, országhoz és a szabadsághoz! Nekiünk nem kell semmi más. Minden egyéb megszégyenítő és lealázó reánk nézve. Ez az igazolás, ez az örök jogunk fog megnyilatkozni a kongresszus által — amely egész Izrael gyűlése lesz.

— Három évi fegyházra ítélték a zsidó Jacob megszöktetőjét. Bazeli. Az itteni bíróság a napokban ítélték abban a nagy port vert bűnperben, amely a svájci hatóságok előtt folyt le, a hírhedt Jacob-féle elrablás ügyében, amikor az emigráns újságíró áthurcolták a német határon. Weseman hitlerista ügynök állott az elrablás büntetével vádoltan a bíróság előtt. Haberli ügyész követelte, hogy a bíróság mondja ki bűnösnek Wesemant, míg Kramer védő azzal érvelt, hogy Jacob olyan büncselekményt követett el, amiért joggal üldözte őt a német kormányhatóság. A bíróság rövid tanácskozás után 3 évi fegyházra ítélte Wesemant emberrablásért.

Divatselymek, szövetek, vásznak és damasztárak mélyen leszállított árakban Kertész Divatáruházban, Piafa Regina Maria 1.

— Folyik a vizsgálat David Frankfurter ellen. Genf. Churból jelentik, hogy David Frankfurter ellen, aki Gustloff hitlerista agent Davosban lelőtte, a vizsgálat befejeződött. Csupán két pont vár még felderítésre. Az egyik az elmeorvosi vizsgálat. Dedoual vizsgálóbíró megbízta Jörger professzort Frankfurter elméleti állapotának megvizsgálására. A második pont: a vizsgálóbíró szükségesnek látja Frankfurter németországi tartózkodásának részleteit kideríteni. A szélsőantiszemita „Judenkenner” és a vele egyenrangú „Weltdienst”, amely Erfurtban jelenik meg, fantasztikus adatokat gyűjtöttek össze Frankfurter németországi dolgairól. Dedoual vizsgálóbíró a nevezett lapok szerkesztőségéhez fordult, hogy közöljék vele adatszerűen azokat az „információkat”, amelyeket lapjukban közöltek. Már hónapok óta vár hiába a válaszadásra. A per tárgyalása szeptember, vagy októberben lesz a churi bíróság előtt.

— Siesta Sanatorium Budapest, I. Ráth György-utca 5., a főváros egyik legideálisabban fekvő és orvosilag legteljesebben felszerelt gyógyintézete. Bel-és ideggyógyászat, sebészet, szülészet, nőgyógyászat, urológia stb. Röntgen. Kémia és mikroszkopiai laboratórium. Elektrocardiograph (szívvizsgáló). Krogh-féle alapanyagcsere vizsgáló készülék. Enterocleaner (bélfürdő). Modern vizgyógyintézet. Orvosilag vezetett villanyüzemi konyha. Elsőrendű ellátás. — 9700 négyszögöles park. — Olcsó árak!

— Titokzatos eset a botosani temetőben. Botosani. Leibovici Klára özvegyasszony, aki nemrégiben vesztette el egyetlen fiát, kiment a botosani zsidó temetőbe, hogy a sírnál imádkozhasson. Egy fiatal ember rávetette magát az imádkozó nőre, letépte a földre és fojtogatni kezdte. Ami kor segítségért akart kiáltani, sapkájával betömte a száját, összerugdalta és összeverte, hogy a szerencsétlen asszony eszméletlenül terült el. Később az özvegyasszony eszméletre tért és elvánszorgott a temető-őr lakásáig, akinek elmondotta, hogy milyen támadás áldozata lett. A rendőrség megkezdte a nyomozást a titokzatos gyilkosság kísérlet tettesének leleplezésére.

Miért szenved többet a nő mint a férfi

Minden idők orvostudományának egyik legsúlyosabb problémája a nők menstruációs zavarainak kérdése volt. Ugy a pubertás korában, mint később is, de legfőként a klimaktériumban (változó évek) súlyos testi és lelki rendellenességeket okoznak a menstruációs zavarok. Ezeknek leküzdésére sok nagyevű orvostudós tett kísérletet kisebb-nagyobb eredménnyel. A legutóbbi évek — ezen a téren elért — egyik legnagyobb eredménye a hosszú évek tudományos kísérletei alapján a newyorki „Riverside” laboratóriumok által előállított „Menoklin” elnevezéssel forgalomba hozott gyógyszer, amely a nő menstruációs zavarainak minden fázisában (fájdalmak, görcsök, fejfájások, hevülések, stb.) tökéletes enyhülést nyújt. A klimaktérium idején fellépő súlyos testi, de főként lelki megrázkódtatások eseteiben ez a gyógyszer a legbiztosabb hatásának bizonyult. „Menoklin” kezeléssel — a newyorki és bécsi klinikákon — olyan nagyszerű eredményeket értek el, mit eddig semminemű más gyógyszerrel sem.

Megrendelhető a vezérképviselőnél: Császár E. gyógyszertárban, Bucuresti, Calea Victoriei 124. Lei 130 utánvétellel.

— A görög közoktatásügyi miniszter a héber oktatásról. Saloniki. Röviddel ez előtt a görög közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, amelyben megtiltja a modern héber oktatást a görög iskolákban. Később visszavonták ezt a rendeletet. Louvaris miniszter néhány nappal ezelőtt Salonikiben volt, ahol kifejtette erevetatkozó álláspontját. „Nem csak a görög zsidóságnak, hanem a világ valamennyi zsidójának, akik különleges viszonyok között élnek, meg kell tanulniuk héberül, hogy etnikai kisebbség, még ha nem is ismerik el mint ilyet, elképzelhetetlen anélkül, hogy nyelvére való jogát el ne ismernék. A görög-zsidó iskolákhoz intézett rendelkezés törvényes alapon ment el a zsidó iskolákhoz, de mégis tévesen értelmezték. Nézetem szerint a zsidóknak még magasabb héber iskolákra is szükségük van, valamint arra is, hogy az oktatás a héber és zsidó szakokban, kizárólag zsidó magasabb intézmények által ellenőriztessék az állami szervek ellenőrzése nélkül.

— Saját gyártmányú cipőt, garanciával legolcsóbban vehet SZIRMAJ-nál, Oradea, Sas-palota.

... Mert rendszeresen használom a kellemesen illatosított Senla's ló (Szt. László) fertőtlenítő toalettszappant!

Minden nő felfigyel

a másik nő szépségére, de egyik sem mondja meg őszintén, hogy mitől szépült meg. Most K. J.-né urnó megengedte, hogy az érdekeltek tudomására hozzuk hogy már 10 napi használat után az elrontott, szeplős, májfoltos, pattanásos arcát a II-es Floreal krém szépíti meg és hogy nappal a Floreal puder alá az I-es Floreal krémet használja, amitől olyan feltűnően megváltozott az egész arca, úgy, hogy ismerősei a legnagyobb irigységgel dicsérik K. J.-nének hirtelen megszépülését.

A Floreal-krém ára tégelyenként 40 leibe kerül. Főlerakat Pap Drougeria, Oradea, Bul. Reg. Ferdinand 9. Naponta postai szétküldés.

— Az amerikai keresztények tiltakozása az angol kormánytól, a palesztinai eseményekkel kapcsolatban. New-York. Az amerikai Pro Palesztina liga keresztény tagjai emlékiratot nyújtottak át a brit nagykövetnek, amelyben kéri, hogy nyissák meg Palesztina kapuit a zsidó bevándorlás előtt és ne léptessenek életbe törvényhozó tanácsot, amely megzavarhatná a zsidó bevándorlás folytonosságát. James Freeman, Washington evangélikus püspöke vezette a küldöttséget, amely átnyújtotta a petíciót. A petícióban közlik, milliónyi zsidó szenvedése a kultúremberiség lelkiismeretére apelál és ezeket a szerencsétleneket meg kell menteni. Az amerikai keresztény közvélemény meggyőződése, hogy Anglia történelmi missziót végez, amikor mandatarus kötelességét teljesíti. A memorandum azzal zárul, hogy reményének ad kifejezést, hogy a jelenlegi világkrízisben az angolszász népek lesznek hirdetői a szabadságnak, igazságosságnak és Izrael fiainak viszatérését segítik elő őseik országába.

— Weizmann látogatása Leon Blumnál. Páris. A cionista világszervezet elnöke dr. Chaim Weizmann kihallgatáson jelent meg Leon Blum miniszterelnöknél, akivel hosszabb ideig tárgyalt aktuális zsidó eseményekről.

— Széfer Tórát keresek megvételre Weisz Adolf Cetariu, jud. Bihor.

— Eljegyzés. Licht Ary (Mihalovce CSR) és Chlewicz Hermann (Arad) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Románia huszonöt delegátust küld a genfi zsidó vilákkongresszusra. A zsidó vilákkongresszus terminusát immár végleg megállapították. Ez év augusztus 8 és 15-e között fog lezajlani Genfben, a Népszövetség épületének egy részében, amelyet ingyen bocsátanak a kongresszust előkészítő bizottság rendelkezésére. Háromszáz delegátusa lesz a kongresszusnak, ezek közül 25 jön Romániából. Amerika 70 delegátust küld, Lengyelország hatvanat. Az amerikai választások Julius 14-én fognak lezajlani Washingtonban, ahol az Egyesült Államok összes zsidó szervezeteinek ezer küldöttje fogja megválasztani a kongresszusra küldendő képviselőket. Az amerikai választások propagandáját Georg Bernhard professzor irányítja.

— Herschkovits Samu Tg.-Lapusról Bucurestibe (Str. Emigratului 8.) költözött. Ha jól akar étkezni, keresse fel vendéglőjét Pontos kiszolgálás. Éjjeli szállás is kapható. Szíves pártfogást kér Herschkovits Samu.

— Harminckét millió dollár. Samuel Dickstein, az amerikai kongresszus tagja Atlantic Cityben részleteket közölt abból a vizsgálatból, amelyet a náci amerikai szereplése tekintetében folytatott. Megállapította, hogy eddigi becslés szerint harminckét millió dollárt költöttek zsidóellenes célokra az Egyesült Államokban a náci. — Newyorkban tömeggyűlés volt, amelyen W. M. Green beszéde után a három felekezet nevében imát mondtak a németországi üldözöttekért. Ezután felolvasták Einstein nyilatkozatát.

Sulfamyl puder csak

„EGGER“

védjegyvel valódi, más gyártmány, mint értéktelen utánzat visszautasítandó

— Palesztinában 1013 arabot, 180 zsidót tartóztattak le a zavargások során. Jeruzsálem. A dorseti ezred második batalionja ma reggel Egyiptomból Palesztinába érkezett. Ez a hatodik batalion, amit a zavargások kezdete óta Palesztinába küldtek. Az újabb angol csapatok megérkezése enyhített az országban uralkodó feszültségen. A kormány jelentéséből kitűnik, hogy április 19 óta, amikor a zavargások kitörték, 1013 arabot tartóztattak le, akik közül elítéltek 754-et, felmentettek 226-ot, míg 13 ügyében még nem hoztak ítéletet. Ez idő alatt 180 zsidót tartóztattak le, akik közül 104-et elítéltek, 17-et felmentettek és 61 ügye még nem lett letárgyalva.

— 18 éves izraelita árvalány férjhezmenne 100.000 lei hozománnyal, vagy bevezetett fűszerüzlettel. Leveleket „Kereskedő” jellegre a kiad hivatalba.

— Lichtenberg professzor Budapesten. Budapestre érkezett Lichtenberg professzor, a világhírű berlini urologus. Nem árja származása dacára a berlini St. Hedvig kórházban urológiai klinikát rendezett be és a berlini egyetem rendkívüli tanára lett. A világ minden részéből felkeresték híres diplomáták, miniszterek kezelés végett. Amikor elakarták mozdítani tanszékéről, egyik nagykövet intervenciált érdekében. Sokáig késett erre az intervencióra a válasz. Most megkapta már: Lichtenberg professzort menesztették. Lichtenberg tanár jelenleg Budapesten időzik.

— Valódi maccózok: hatszoros megerősítéssel 3 pár 100 lei GROSS FERENC harisnyagyárában Brasov, Str. Regele Carol 38. (Udvarban.)

— A francia szélsőjobboldal Blum ellen. Páris. A napokban a Quartier Latinban nagy tüntetéseket rendeztek a jelenlegi kormányzat ellen, s közben folyton azt kiáltották: „Franciaország a franciáké.” A royalista érzelmű „Action Française” cikket írt, amelynek az a címe: „Franciaország egy zsidó uralma alatt!” és ebben élesen támadják Leon Blumot. A vizsgálóbíró vizsgálatot rendelt el az „Action Française” ellen, a megjelent cikk miatt, amiért hazug és alarmizáló híreket közölt.

— Nyolcvan éves lett Amerika volt konstantinápolyi nagykövete, Henry Morgenthau. Néhány héttel ezelőtt ünnepelte 80. születésnapját Henry Morgenthau, aki évekig az Egyesült Államok konstantinápolyi nagykövete volt. Szülei 1855-ben vándoroltak ki Mannheimból, amikor Henry fiuk egy esztendő volt. Iskoláit már New-Yorkban végezte, később ügyvéd lett, majd Woodrow Wilsonnal való barátsága révén előkelő közéleti pozíciót töltött be. 1919-ben tagja volt az amerikai béke delegációnak. 1923-ban elnökkölt azon a tanácsülésen, mely a Kisázsiaiból kiűzött görögök letelepítésével foglalkozott. A jótékonyág terén is élénk tevékenységet fejtett ki.

Amit már nem is mertem remélni, megtörtént...

10 esztendeig szenvedtem súlyos gyomorhajjal, hiába próbálkoztam a legkülönbébb gyógyszerekkel, nem segítettek. Már minden reményemet elvesztettem a gyógyulásban, amikor felhívták figyelmemet a „Gastro D.” amerikai gyógyszerre. Rendeltem 1 üveggel és annak elfogyása után el vagyok ragadtatva a csodálatos eredménytől. Ugy érzem, mintha ujjaszülettem volna tudok enni, aludni, nincsenek fájdalmaim, szíveskedjenek még 2 üveggel küldeni, hogy folytassam a kurát. Teljes tisztelettel: Gerdosescu I. N. szövetségi könyvelő, Mora Slobozia, jud. Dombovița.

A „Gastro D.” 130 lej utánvétellel kapható a vezérképviselőnél: Császár E. gyógyszerész, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Fenti elismerő sorokhoz még csak annyit fűzünk hozzá, hogy a „Gastro D.” kezelés ajánlatos az összes gyomor- és bélbántalmak, székrekedés, valamint epe-, vesé- és mindennemű ideges emésztési zavarok ellen.

— Lengyelországban tovább folynak a zsidók elleni merényletek. Varsó. Az utóbbi napokban újabb nagyszabású zsidóellenes megmozdulást jeleznek az egész országból. A Varsó melletti Alt-Milosa helységben Prusznikak pék házába bombát dobtak, amely széjjelrongálta az egész sütődét. A szomszédban lakó 42 éves Mose Chaim Blechert és feleségét megsebesítették a szilánkok ugyanarra, hogy kórházba kellett szállítani őket. — Ottwockban (Varsó mellett) azt a házat, amelyben Jicchak Kalisz rabbi lakik, felgyújtották. — A lembergi városi parkban gyanútlanul sétáló embereket nemzeti radikális párttagok megtámadtak és súlyosan bántalmazták. Dr. Bahr gimnáziumi tanárnő, Izidor Baront és Sigmund Rosenmant súlyos sebekkel kórházba szállították. A lembergi politechnikumon is antiszemita nyugtalanságok voltak, néhány diákot megsebesítettek.

— Német sajtókamara határozata. A sajtókamara elnöksége rendelkezést adott ki, amely szerint mindazok, akik a saját és feleségeik származását 1800-ig nem tudják tisztán árjaként visszavezetni, azok semmiféle szerepet nem vállalhatnak a német sajtónál.

— Ha Palesztinába akar utazni, érdeklődjék Leitner Zoltánnál, Oradea Str. Saguna 11, aki készséggel ad mindennemű felvilágosítást.

Baile **FÉLIX**
gyógyfürdő Oradea mellett
(Románia Pöstyénje)

49 Co hófoku naponta 19 millió liter vizelet adó kénes. rádiumos hévíz forrás. Mindenféle reumatikus bántalmak, valamint női betegségek ellen páratlan gyógyhatásu.

Ujannon berendezései
iszaptürdők, iszappakolások, mártürdők és mesterséges szénsavas fürdők, állandó orvosi felügyelet mellett.

I. oszt. teljes pensio

szálloda, fürdő és háromszori elsőrangú étkezés à la carte

Junius, Szeptember hóban 200 L. naponta
Julius, Augusztus hóban 260 L. naponta

II. oszt. pensio napi 100-135 L.
és gyermekek pensioja 12 évig napi 100 L.

Egész éven át nyitva!

Vasutikédvezmény.

Külföldi szórakozások: Tenzis, könyvtár, szabadfürdő!

LEON BLUM — A ZSIDÓ

A francia miniszterelnök a Zsidó Nemzeti Otthon felépítéséért

Leon Blum, a francia miniszterelnök. Már több ízben foglalkoztunk ezzel a világpolitikai jelentőségű eseménnyel, amely bennünket két szempontból is érdekel. Egyrészt, mint az első zsidó, aki a legnagyobb nemzetek egyikének, a franciának legfőbb méltóságát tölti be, másrészt, mint a „csőd-bejutott” demokrácia világraszóló győzelmének egyik öröndetes jelensége.

A nagy angol miniszterelnöknek, Lord Beaconsfieldnek kinevezése óta nagy európai nemzet nem állított az élre zsidó miniszterelnököt. De míg Beaconsfield mint kikeresztelkedett zsidó érte el ezt a magas polcot, addig Leon Blum sohasem rejtette véka alá zsidóságát, sőt azt — főleg az utóbbi időben — mindenkor kihangsúlyozta. De rendkívüli jelentőséget nyert ez a tény azáltal is, hogy míg Berlinből állandóan a zsidó nép és a zsidó egyedek „alacsonyabbrendűségéről” beszélnek és ezt a tévhitet akarják bevinni a népek tudatába, addig a szomszédos gall nemzet, az „Erzfeind”, ahogy Hitler a franciákat nevezi, mintha demonstrálni akarna ezzel. Hirdetik a népek, fajok, vallások közötti egyenlőség eszméjét, amelynek kétségtelesen legrégebb és legöntudatosabb propagálója a nagy forradalom óta: a francia nemzet.

Leon Blum, mint a szociáldemokrata párt vezére jutott ehhez a nagy feladatokat reárvó megtszítettetéshez, amelyet tőle telhetőleg bizonyára el is fog végezni. Kétszeres dicsősége Leon Blumnak, hogy nem rejtette soha el zsidóságát, ha nem is kérkedett vele, ha nem is helyezte élete és politikai hivatása fókuszába.

Leon Blum 1872-ben született Párisban. 1919-ben lett a kamara tagja, de a múlt század kilencvenes éve óta élénk vezető szerepet visz a francia szociáldemokrata mozgalomban. A háború idején a közmunkaügyi miniszter kabinetjének főnöke volt.

LEON BLUM AZ ÉPÜLŐ PALESZTINA BARATJA

A Palesztina munkával kapcsolatban több ízben exponálta magát. Vezető tagja a francia Pro Palesztina ligának.

1924-ben a Chajim Weizman tiszteletére rendezett banketten felszólalt és rendkívül meleg hangon beszélt a palesztinai építő munkáról. 1925-ben a jeruzsálemi egyetem megnyitásakor nagy örömmel üdvözölte ezt a nagyfontosságú eseményt. 1929-ben megválasztották a Jewish Agency kibővített kuncilijába és a zürichi alakuláson a zsidó építő munkáról emelkedett szellemű beszédet tartott, az emberiség fogalmát és hatását emelvén ki, az eseménnyel kapcsolatban. Több ízben exponálta magát a Keren Hajjesodért.

A Leon Blum kormányban rajta kívül még számos zsidó dolgozik. Így a miniszterelnöki iroda vezetője Jules Moch, valamint zsidó az új közoktatásügyi miniszter is, Jean Zay, valamint Brunschwig asszony, aki államtitkára a tanügyi miniszteriumnak. Ezeknek semmi kapcsolatuk a zsidósággal nincsen. Zay állítólag már gyermekkorában áttért a protestáns hitre, viszont Brunschwig asszony, egy ismert egyetemi tanár felesége, aki a zsidó jótékonyági mozgalomban élénk szerepet visz.

Érdekesnek tartjuk megemlíteni sz-

uttal, hogy a francia miniszterelnök, közvetlenül kinevezése előtt újabb nyilatkozatot adott ki, amelyet Justin Godard szenátorhoz, a Pro Palesztina bizottság elnökéhez juttatott el. A cionista-szocialista mozgalom vezetőivel mindenkor különösen nagy barátságot tartott fenn Leon Blum és most, hogy a véres események közepette ünnepelte a Histadrut fennállásának tizenöt éves

jubileumát, ezzel kapcsolatban is levelet intézett a Histadrut vezetőségéhez.

„Minden szocialistának bámulnia kell a palesztinai Histadrut teljesítményeit, amelyek különösen a szervezet, a kultur és ifjúsági munka tekintetében jutottak eredményes kifejezésre. Az utóbbi hetek szomorú kilengései a Histadrut felelősségérzetét megerősítették és megmutatták, hogy hivatásának tudatát átérzi. Azt, hogy az arab munkásság a különböző helyeken nem került a nacionalista bujtogatás hatása alá, csak a Histadrut felvilágosító munkájának lehet köszönni. A zsidó munka Palesztinában egészen bizonyosan előnyöket hozott az arab lakosságnak. Azok az erőfeszítések, amelyek az arab tömegekkel való együttműködés megteremtésére irányulnak, bizonyára még sok sikerrel kecsegtetnek a zsidó munkásság számára, azonban ugyanilyen sikert kívánok annak a történelmi küldetésnek is, hogy megteremtse a lehetőséget a zsidó nemzeti otthon felépítésének a munka, a szolidaritás és az arab tömegekkel való béke alapján.”

Drámai jelenetek között folyik Radomban a przytiki pogromper

Radom. Junius másodikán kezdődött a radomi bíróság előtt a nagyszabású bűncselekmény, amelyen felelősségre vonták azt a 43 keresztény és 14 zsidó vádlottat, akik Przytik városkában résztvettek a március 9-iki zavargásokban. Hivatalosan is megállapították, hogy a kilengéseket az illegális nemzeti radikális szövetség tagjai kezdeményezték. A tárgyaláson borzalmas részletek kerültek nyilvánosságra.

MI TÖRTÉNT PRZYTIKIBEN MÁRCIUS 9-ÉN?

— Beer Taber fűszerkereskedőt boltjában támadták meg a huligánok. Amikor megrohanták, Taber, hogy gyermekeit és feleségét védje, odaállott a támadók elé az ajtóhoz.

A huligánok ekkor botjaikkal támadták meg és úgy összeverték, hogy ma is élet és halál között van, felépüléséhez kevés a remény. A kiszállott bizottság megdöbbenéssel látta, hogy a bolt falai tele voltak vérnyomokkal. — Megrázó Feige Schuch vallomása, akinek lakását és boltját teljesen kifosztották. A szerencsétlen asszony, amikor hallotta, hogy a csőcselék feléje jön, nyolc gyermekét elrejtette a ház tetején, ő maga pedig odaállott üzlete ajtajába, hogy megvédje kis egzisztenciáját. A brutális támadók vasbotokkal verték, annyira, hogy gerincét eltörték, aminek következtében, ha fel is épül, örökre nyomorék marad.

A huligánok innen Josef és Chaje Minkovszki házastársak lakására mentek. Előbb néhány követ hajították az ablakba a lakásba, ahol a tizenöt éves Gabriel Minkovszkit fején találta a kő és elvesztette eszméletét. A három legfiatalabb gyermek erre az ágy alá rejtőzött. A Minkovszki házaspár beakarta zárni az ajtókat, de éppen akkor rohanták meg a házat a támadók, akik addig verték az asszonyt és a férfit, amíg életet láttak bennük. Minkovszki már a helyszínen lehelte ki lelkét, feleségét pedig a radomi kórházba vitték, ahol operáció közben halt meg.

A vérszomjas huligánok ezután a hat éves Sámuel Minkovszkit cipelték elő az ágy alól és addig ütötték, míg elvesztette beszélnélképességét és nem lehetett kihallgatni. — A csőcselék ezután Chaim Baumöhl nevű zsidóhoz ment, összekötözte kezeit és behajította a folyóba, amely szerencsére azon a helyen sekély volt és Baumöhl megtudott menekülni. Súlyosan megsebesítették még Slomo Tepert, Adám Berkovitzot és Avram Goldbergat. — A vád-

irat felolvasása után a bíróság megkezdte a vádlottak kihallgatását.

A TÁRGYALÁS LEFOLYÁSA

Amikor bevezették Frantisek Rogulski tanut, a per egyik zsidó vádlottját, a 68 éves Leiser Feldberg, felismerte a tanuban a Minkovszki-házaspár gyilkosát. Az agg zsidót annyira felizgatta a visszaemlékezés, hogy eszméletlenül esett össze a tárgyalóteremben. Izrael Feldmann tanu több keresztény vádlottban ismerte fel a pogrom vezetőit, de a tanuk sorában is több támadóra ismert rá, mire Margolis ügyvéd kijelentette, hogy több tanu tulajdonképpen a vádlottakhoz tartozik.

Ugyancsak most tárgyalja az opocznoi törvényszék 20 odzyvali paraszt bűnügyét, akik megtámadták a zsidó lakosságot, raboltak és szembeszálltak a rendőrséggel. A vádlottak azzal védekeztek, hogy a faluban azt a hírt terjesztették el, miszerint a zsidók „elfogták” Sandomirski püspököt és kinezik őt. Ki akarták szabadítani a püspököt — mondották — és ezért támadták meg a zsidókat.

A vilnai kerületi bíróság négy nemzeti demokrata huligánt 2—5 évig terjedő fegyházra ítelt, miután bebizonyosodott róluk, hogy bombamerényleteket követtek el zsidó üzletek és házak ellen.

Miközben a radomi járásbíróság a pogrom ügyében folytatta a tárgyalást, Przytik községben, 3-án megismétlődtek a zsidóellenes zavargások.

Az ortodox (hithü) zsidó csemegekereskedők és bodegások figyelmébe!

ארמיה בשר liptói csemege juhturót

a legfinomabb eredeti minőségben, az oradeai orth, izr. hitk. felügyelete alatt és hechszerjével ellátva készíti

Biro József

liptói juhturó és csemegecsaj gyára ORADEA,
Str. Avram Iancu No. 9. — Telefon 506,
Kérjen ajánlatot!

Magas árért veszek aranyat, ezüstöt és
brilliantst bármilyen mennyiségben

HERBST ékszeráruház

Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 3.

PALESZTINA

Dolgozik a horogkereszt!

Haifa. A letartóztatott zendülők között találtak számos németet, akik Tanganyika lakói és perfektül beszélnek arabul. Ezek résztvettek az arabok fellázításában a németek pénze. Az a gyanu, hogy a németek pénzelik az arab felkelést, azzal is bizonyítást nyer, hogy a nablusi, tulkaremi és jaffai araboknál nagymennyiségű német gyártmányú fegyvereket találtak.

Május 29-én — palesztinai lapok szerint — letartóztattak németeket is, akiket akkor fogtak el, amikor zsidó tulajdonokat akartak megrongálni.

Május 28-án „tenger-napot” akartak rendezni Tel-Avivban, amelyen az „Atid” „Tel-Aviv” és „Har Cion” hajók vettek volna részt, de a hatóságok nem engedték meg, hogy Tel-Aviv előtt horgonyozzanak, azzal az indokolással, hogy az alkalmazottak nem használhatók fel ilyen célokra.

Azok a zsidók, akik Allembly hadseregében résztvettek Palesztina meghódításában, arra kérték a kormányzatot, hogy mozgósítsák őket, hogy újra katonák lehessenek.

Északpalesztina és Syria közötti határon egy angol patrull egy tevekaravánt fogott el, amely 100 fegyvert és sok munióciót szállított. A fegyvereket és a munióciót elkobozták. Ebből arra is következtetnek, hogy a szyriai arabok is támogatják a palesztinaiakat fegyverekkel és muniócióval.

A WILHELMA NÉMET KOLONIA (Haifa mellett) 20 zsák lisztet adományozott a jaffai sztrájkoló araboknak, amelyet széjjel is osztottak,

1465 CERTIFIKÁT JUT A NÉMETEKNEK. A Jewish Agency távirati értesítése szerint Németország 1200 certifikátot kap, amelyet a Council for German Jewry révén kap, azonkívül 265 certifikátot, amelyet pótlólag utaltak ki. Összesen tehát a következő félévre 1465 certifikátot kapnak a németországi zsidók.

EGYIPTOMI ARAB LAPOK A ZSIDÓ-ARAB KIBÉKÜLÉS MELLETT. Az „Al Dsichad” című ujság, amely az uralomra került Wafd-párt hivatalos lapja a következőket írja: „Igazuk van az araboknak”, amikor azt állítják, hogy évszázadok óta lakják Palesztina földjét és ezért joguk van az ottlakásra. De a zsidóknak is igazuk van, amikor azt mondják, hogy egyetlen hazájuk ez, amelybe most, nemzetközi megállapodás alapján visszatérnek. De nem szabad az araboknak elfelejteni, hogy 400.000 zsidó él Palesztinában, tehát a lakosság egyharmada. Odamentek vagyonukkal, képességeikkel és ma az ország polgárai. Az araboknak nem szabad csak Angliával tárgyalni. A két ország lakó faktor között kell békes megállapodásnak létrejönni. Még ha az angolok most megígérnék a zsidó bevándorlás megszüntetését, akkor sem szabadna ezt az araboknak elfogadni. Ki kell egyezzenek a zsidókkal. Egy kerekasztal konferencia szükséges. A probléma: az arab haza és zsidó nemzeti otthon megegyezése.

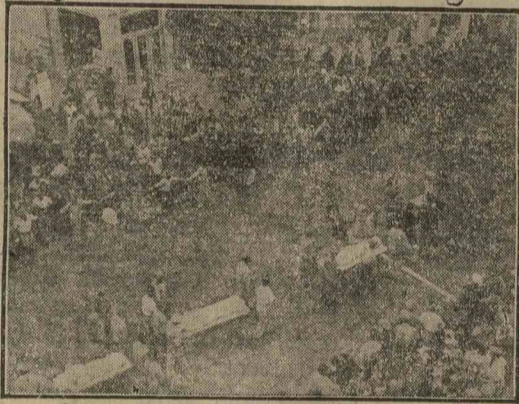
A NABLUSI ARAB SPORTKLUBBOT LEZARTA A RENDŐRSÉG. Egy hivatalos komüniké szerint a Tabor hegyen a rendőrség tüzelt a terroristákra, akik a zsidók földjein garázdálkodtak. Gazában újabb csapatok vonultak be, mire a rend helyreállott. — Jaffa és Telaviv közötti úton egy nagy zsidó faraktárt meggyújtottak. Rechobotban és Bajith Weganban is gyújtogattak.

ELIMELECI BERKOVITZ, aki a közmunkák departamentjének hivatalos megbízottja volt, egy arab támadás által súlyosan megsebesült, amikor az Akko-

Safed közötti utépitést ellenőrizte. Berkovitzot a hátán és gyomrán érték késszurások. Egy arab munkás sietett segítségére. A merénylő megszökött. Berkovitz sebesülése életveszélyes.

HAIFÁBAN most volt az első kilenc arab kihallgatása, akik kövel dobáltak meg egy utasokkal telt autóbusszt, amikor dr Carl Feldberg utas halálát lelte. A merénylők között van egy tanító is, akit már elítéltek kilenc hónapra lázítás miatt.

PALESZTINARÓL AZ ANGOL RÁDIÓBAN. Az angol rádióban Lord Snell a lordok házának tagja előadást tartott, melyben azt hangoztatta, hogy a kormány nyilatkozzék a jövőben követendő Palesztina politikájáról. Ebben a nyilatkozatban szögezze le a kormány újlag, hogy ragaszkodik a mandátumban lefektetett alapelvekhez és hogy a zsidó bevándorlást továbbra is elősegíti. A kormányzat kötelessége — mondotta lord Snell — hogy a rendet biztosítsa és fenntartsa. Beszélt arról a nagy haszonnól is, amelyet a zsidó kolonizáció jelent az ottéló arabok számára. A zsidó bevándorlásnak köszönhetik az arabok, hogy soha olyan konszolidált viszonyok között nem éltek, mint mostan és életstandardjuk nagymértékben emelkedett.

A jaffai zsidó áldozatok temetése Tel-Avivban. A halottakat szentföldi szokásnak megfelelően nem koporsóban, hanem fehér lepellel letakartan viszik a temetőbe.

AZ ARABOK IS MEGKAPTÁK AMIT IGÉRTEK NEKIK. A „Manchester Guardian”-ban Earl of Lytton írja: A világháború alatt két ígéret hangzott el az angolok részéről. Az egyiket az arabok kapták, a másikat a zsidók. Az arabok ígéretet kaptak arra nézve, hogy felszabadulnak a török uralom alól. A zsidók ígéretet kaptak nemzeti otthonuk létesítésére vonatkozólag. Az arabok meg is kapták önálló arab államaikat, a zsidók megkapták nemzeti otthonukat. Az ország azóta két részre oszlott. A Jordán keleti részét kivonták a nemzeti otthon fogalma alól. Az arabok mindent megkaptak, a zsidók csak félig azt, amit ígértek nekik. Ha az angolok szótfogadnának az araboknak, ez azt jelentené, hogy az arabok többet kapnak az ígértnél, a zsidóknak adott szavunkat pedig ezzel megszegnék.

A JERUZSALEMI főposta arab hivatalnokait angol hivatalnokokkal helyettesítették.

PINKAS RUTTENBERG MÉRNÖK, a Palesztine Electric Corporation társaság vezetője látogatást tett Wauchope főkörmányzónán, mely alkalommal azon kérésért juttatta kifejezésre, hogy a palesztinai villanyszolgáltatás veszélyben forog, amennyiben nem intézkednek kellő védelemről, hogy az üzemet ne érje arab támadás.

HERZLIÁBAN letartóztattak két arabot, kiknél nagymennyiségű munióciót találtak

TEL-ADASIMBAN egy hatalmas reflektort szereltek fel, amely bevilágítja az egész környéket. Ez az intézkedés azért volt fontos, mert az utóbbi napokban a környék arabsága is mozgolódni kezdett. Így hát a kolónia zsidó lakossága nyugodtan lepihentetheti a fejét a napi fáradtságos munka után, mivel a reflektor fénye néhány kilométerre vetíti fényét és az örség könnyen észrevehetné az arabok közlekedését.

A KORMÁNY SZAZ UJABB RENDŐRT ALKALMAZOTT, akiket főleg a különböző fontosabb utakon helyeztek el, hogy a járművek biztonságban közlekedhessenek.

SZAMOS KIKÖTŐMUNKÁS készülődik Szalonikiból, hogy Palesztinába vándoroljon, mert az újabb események következtében úgy vélik, hogy nagyobb szükség lesz rájuk, mint volt eddig, a tel-avivi kikötő megnyitásával kapcsolatban. Ugy hírlik, hogy a cionista executive különleges certifikátokat fog kiutalni kikötői munkát végző salonikii zsidó családoknak. Mostanig 250 hasonló munkás vándorolt ki Palesztinába Szalonikiból. A sztrájk alatt különösen értékes munkát végeztek a szakképzett zsidó kikötő munkások.

A BRIT CIONISTA FÖDERÁCIÓ 36-ik évi rendes konferenciáján követelték a főmufti és dr Kha'di jeruzsálemi polgármesternek azonnali elmozdítását, mert nyíltan résztvettek a sztrájkbizottság ülésein és a megmozdulásokban, amelyek felborították Palesztina rendjét. A konferencia elhatározta, hogy mindenben csatlakozik a Waad Leumi proklamációjához, amelyet május 24-én adtak ki, amelyben „jóakarattal és kölcsönös megbecsüléssel” reméli a zsidók és arabok közötti ellentéteket eliminálni.

A 80 ESZTENDŐS ORSZÁGOS SZEFARD RABBI, Jakob Meir, egy proklamációt bocsájtott ki az arabokhoz, amelyben biztosítja őket arról, hogy a zsidóknak eszük-ágában sincsen hozzányulni az arab szent helyekhez és legfőbb céljuk, hogy békességben éljenek együtt az arabokkal.

A „DAILY TELEGRAPH” jelenti Jeruzsálemből, hogy június 1-én este a főkörmányzó házához közel két bomba robbant, azonban semmi kárt nem okozott. A főkörmányzó különben Ammanbe ment, Transjordánia fővárosába, ahol megbeszéléseket folytatott az emir katonai vezérével és arra kérte az emirt, hogy hasson annyira a papalesztinai arabokra, hogy szüntessék meg a terrorakciókat és a támadásokat.

TÖMEGESEN ITÉLIK EL AZ ARABOKAT PALESZTINÁBAN. A palesztinai bíróságok több mint 300 pert indítottak azok ellen, akik résztvettek tiltott ucca csoportosulásokban, gyújtogatásokban és gyilkossági kísérletekben. Muhamed Shanin, aki a „Mespero” jaffai dohánygyár elleni támadást vezette, egy évi börtönre ítélte a bíróság. A „Neser” cementgyár kötőrézemeiben sztrájkba lépett 300 arab munkás újra felvette a munkát.

A ZSIDÓ KOLONISTÁK KÁRTÉRITÉST KÖVETELNEK. A zsidó kolonisták egy delegációja meglátogatta a főkörmányzót és kérték, hogy kártérítést adjon a kormány mindazokért a károkért, amelyeket arab terroristák okoztak, a gyújtogatásokért és egyéb deliktumok folytán. A főkörmányzó kijelentette, hogy a büntetett elkövetők a legszigorubb büntetésben fognak részesülni. A kártérítés kérdésében nem tud nyilatkozni.

KÖZÉLET

Aradon tartotta meg június 7-én, vasárnap a Mizrachi ifjúság körzeti konferenciáját. A pögisát Steiner Jakab az idősebb mizrachisták nevében megnyitja, majd Rubin Sándor megemlékezik az Erec Jiszraelen történő eseményekről és kegyeletes szavakkal áldoz Nahum Sokolow emlékének. Foglalkozik a Mizrachi általános helyzetével, majd áttér a Zs. N. Sz. és Mizrachi közötti konfliktusra, ismertetvén a sérelmeket és a feltételeket, amelyek mellett a Mizrachi tovább dolgozhatna a Zs. N. Sz.-el. Gertner Z. a chinuch fontosságával foglalkozik. Dr. Gara Ármín pedig a Zs. N. Sz. aradi csoportjának elnöke reméli, hogy a Szövetség és a Mizrachi közötti konfliktus oly módon fog végzódni, hogy abban ne legyen se győző, se legyőzött, hanem egyenlő erővel dolgozzanak a közös cél elérése érdekében. Neuländer Elemér a kibővített Exe-cutive gyűléséről tart beszámolót és ismerteti az ardeali helyzetet, mint konkrét tényt állapítja meg, hogy úgy a Mizrachi, mint ifjúsági csoportjai is, de facto kiváltak a Zs. N. Szövetségből. Ezután a szervezet anyagi dolgaival foglalkozik, amelyet úgy gondol szánálni, hogy minden csoport tartsa kötelességének a mizrachista központok támogatását. Grünberger I. Nissel J. Stauber B. Fischer F. hozzászólása után a pögisa a Szövetség részéről történő megkeresés esetén nem tartja kizártnak a további tárgyalások fonalának felvételét is, amely esetben ez kimondottan csakis a központi vezetőségek és nem azok megkerülésével történhet.

Baia-Mare tartották a Satumare és Salaj megyei Mizrachi szervezetek körzeti konferenciájukat. Százhatvan delegátus 12 csoportot képviselt. Jakabovits Miksa baia-mare-i csoportelnök megnyitja után Ordentlich Viktor (Satu-Mare), központi kiküldött tartott magas nivóju beszédet a cionista és palesztinai helyzet megvilágítására, majd elhangzottak a sorozatos üdvözlő szavak. Izrael Albert központi elnök vezetése alatt folyt le a plenáris ülés. A csoportok további működésére vonatkozó megbeszélések képezték főképpen a programot, de nagyon sok javaslatot fogadtak el, ami az egyesület új alapokra való fektetését kívánja. Gyűlés után a baia-mare-i közeli hegy ségekbe kirándulásra mentek a mizrachisták. A jegyzői tisztet Nussbacher Cs. látta el.

A zágrábi új cionista szervezet (NZO) nagy nyilvános előadást rendezett, melynek vezérszónoka dr. Lachmann asszony volt, az ismert revizionista vezető, aki a következő címen tartotta meg rendkívül nagy érdeklődést keltett előadását: „Milyen ma Palesztina és milyennek kellene lennie?” Dr. Lachmann asszony előadásában az arab zavargások okait fejtegeti és rámutat arra, hogy mindaddig hasztalan lesz a telepítési munka, amíg meg nem teremtik a föltétlen biztonságot. Ezt pedig csak a zsidó hadsereg felállítása teremtheti meg. Az előadó nő élesen elítélte a palesztinai osztályharcot és a zsidó munkásoknak az arabokkal történő együttműködését. A kitűnő szónoki készséggel megtartott beszédet a hallgatóság rendkívül nagy tetszéssel fogadta. Dr. Lachmann asszony Zágráb után még néhány jugoszláv városost látogatott meg.

A jibou-i WIZO csoport megrendezte az Anyák Napját. Friedmann Lea, Schön Rachel, Jakab Hédi és Rosenzweig Eszti virágkosarakkal és levelezőlapokkal bejárták a zsidó házakat és igen szép eredményt értek el. Előző nap egy összejövetelt rendezett a WIZO, mely alkalommal megemlékezett az Anyák Napjáról felolvasásokkal és beszédekkel. A csoport jövő hónapra tervez egy szezonzáró rendezvényt. Rendszeresen tartják héber órákat, melyeknek résztvevői igen szép haladást tanúsítanak.

A timisoarai WIZO csoport legutóbb Gusmann Imrénél megtartott közös teát dr. Fodor Sándor „Az antiszemitizmusról” tartott előadást. Utána Dreschler Esztinél volt közös összejövetel, melyen Dreschler Eszti Mendelsohn életrajzát ismertette, majd Herschkovits Erzsébet művészi zongorajátéka következett. Ezt követően Taub Ruthnál volt gyűlés, melyen prof. Taub Ábrahám Artur Rupinról tartott érdekes előadást. Végül a Reiter Ilonkánál megtartott közös összejövetelen Reiter Lunka az Anyák napjáról beszélt, Löbl Bözsi szavalt és a befejezés előtt ugyancsak Reiter Lunka Sokolow nekrológót tartott.

A pancotai WIZO megtartotta alakuló közgyűlést, melyen véglegesen meg lett választva a vezetőség. Mint vendégek résztvettek: Reiter Lunka (Timisoara) és Hönigsberg Licy (Arad). A vezetőség tagjai a következők: Elnök özv. Luftschiütz Sándorné, társelnök Sonnenschein Éliásné, alelnök Werner Fülöpné, titkár Morvai Dezsóné, pénztárnok Rosenblau Árminné, KKL biztos Kun Böske, KH. biztos Menczer Böske, ellenőr özv. Beamter Ödönné. Választmány: Haász Miksáné (Siria), Bartók Jenőné (Siria), Márton Sándorné, Menczer Imréné, Weisz Mihályné. A választás befejeztével özv. Luftschiütz Sándorné elnökő összehívta, komoly munkára kérte a tagokat. Ezután Reiter Lunka ismertette nagyszabású előadásban a Wizo céljait, munkásságát és eredményeit. A pancotai Wizo megalakulásában lelkes és értékes munkásságot fejtett ki Weisz Lajos, aki átmenetileg a titkári teendőket is végzi.

Chisineu Cris a cionista helyi csoport új vezetőséggel reorganizálódott. A vezetőség névsora a következő: Diszelnök: Fon Sándor, dr. Goldzieher Márton, társelnök dr. Deutsch Ferenc, ügyvezető elnök és KKL. biztos Weiss Emil, főtitkár dr. Margittai Hugó, titkár Löwinger Sándor, pénztárnok Fon Miklós. A kulturbizottság vezetését dr. Deutsch Ferenc, a KH bizottság vezetését dr. Goldzieher Márton vállalták. A választmány tagjai: Margittai Adolf, Ungár Jenő, Löwy Mihály, Somló István, Neumann Géza, Paller Lajos, Messer László, Mann Jenő, Grosz Márton, Sándor Dezső. Ellenőrző bizottság Ungár Jenő, Neumann Zoltán.

Az ardeali Zsidó Árvagondozó cluji központja felhívással fordult Ardeal valamennyi zsidó hitközségéhez, amelyben azt kérte, hogy a tihutai telepre küldendő gyermekek nyaraltatása érdekében egy szombat templomi adományait erre a célra az Árvagondozónak engedjék át. Az „árvák szombatját” egész Ardeal területére a vezetőség egységesen június 20-ára (Sabat Korach) tűzte ki. Minden hittestvérünk tartsa kötelességének e napon a Tóra elé járulni és adományaival hozzájárulni, hogy az Árvagondozó minél több árva és szegény, nyaralásra szoruló gyermeket küldhessen ki tihutai telepére. A nyaralással mindennél többet adunk gyermekeinknek: az egészséget és lehetővé tesszük, hogy megerősödvén, munkabíró és produktív tagjai legyenek idővel a társadalomnak. Az „árvák szombatja” megrendezésére úgy az Orth. Központi Iroda, valamint az Izr. Orsz. Iroda körlevélben külön is felhívta a fennhatósága alá tartozó hitközségeket azzal, hogy „haszofok” beiktatásával tegyék lehetővé, hogy minél több hittestvérünk járulhasson a Tóra elé. Az Árvagondozó a nyaralótelep kibővítésével módot nyújtott arra, hogy a f. évben 2 csoportban 400 gyermek legyen a nyaraltatás áldásaiban részesíthető. Ennek

Epilepsziában szenvedők

Végre felfedezték az ön betegségének is a gyógyszerét. Most végetértek már végre az eszméletlenségi rohamok, a rettenetes görcsös rángatózások. Azok, akik ebben a kegyetlen betegségben szenvedtek, most megszabadultak testi és lelki fájdalmaiktól.

Ami mindenki előtt teljes lehetetlenségnek tűnt, az ma megvalósult, az epilepsziás betegek 90-95 százaléka gyógyítható, hála a híres amerikai „Donhide” nevű gyógyszernek.

A betegek milliói a világ minden részében az orvosok által az epilepszia összes eseteire előírt „Donhide” kezelésnek köszönhetik gyógyulásukat.

„Donhide” kapható a vezérképviselőnél: Császár E. gyógyszeráránál Bucuresti, Calea Victoriei 124. Vidékre 200 lej utánavét mellett küldünk.

a nagyszabású karitatív akciónak támogatására külön is felhívjuk a zsidó társadalom figyelmét azzal, hogy akik bármily oknál fogva nem járulhatnak az „árvák szombatján” a Tóra elé, azok juttassák el adományaikat az Árvagondozó központjához Cluj, Str. Paris 36. vagy pedig az egyes vidéki helyi csoportok vezetőségéhez.

Zsidó kulturális kérdések Szlovákiában. A szlovákiai nem orthodox hitközségek szövetsége, a „Jesurun” nemrég tartotta értekezletét dr. Stein Viktor pozsonyi elnök vezetése mellett. A titkári jelentést dr. Platschik terjesztette be. A szövetség közbenjárta a hatóságoknál különféle ügyekben. A csehszlovákiai zsidóság rabbiképzőt akar felállítani Prágában. A „Jesurun” szövetség ezt a rabbiképzőt Pozsonyban óhajtana felállítani. Egyes vélemények szerint azonban ez barátságtalan cselekedet volna az ott működő ortodox rabbiképzővel szemben. Dr. Schweiger nyitrai főrabbi vezetése alatt egy bizottság kidolgozta a középiskolák szlovák nyelvű hitoktatási tervét. Schwartz eperjesi népiskolai igazgató vezetésével megalakult egy zsidó tanítóegyesület. A zsidó tanítóképző felállítását igen fontosnak tartják, de nem tudják megvalósítani. Szükségesnek tartják továbbá egy zsidó ipariskola létesítését. Az iroda tevékenysége igen szűk körre szorítkozik, hiszen egész büdzsége 72 ezer csehkoronát tesz ki.

Ház kutatás volt a munkácsi rabbinál

A munkacevai rendőrség házkutatást tartott Spira Lázár munkácsi főrabbi házában. A házkutatás oka az volt, hogy feljelentés ment a rendőrségre, hogy a sevuot ünnepre odaérkező külföldi hívek ideger valutát hoztak magukkal. A megejtett házkutatásnak semmi eredménye nem volt.

Ezzel kapcsolatban meg kell említsük, hogy Spira munkacevai főrabbi legújabbán igen erős kirohanást intézett a cionisták ellen a palesztinai eseményekkel kapcsolatban. Amint mondotta, ő megjósolta, hogy a „cionisták által megszentelt földön mindenki rosszul jár.” Ez a kijelentés annál különösebb, mert hiszen a rabbi veje cionista és igen sok hozzátartozója is kiment a Szentföldre és sok hívének gyermekei. Elfogultságában már ott tart, hogy amikor az egész világ aggódva tekint Palesztina felé, akkor neki „nekomeja” van a szerencsétlenséggel kapcsolatban.

Stary Smokovec

Magas Tátra

Otátra-Füred

Orth. Koscher

SCHREIBER PENSIÓ

Elsőrendű ház, elő és utószezonban szolid árak. Depandans Erika villa, nyugodt csendes fekvésű lakosztályok, mind a két villa a legmodernebb komforttal berendezve. Egész éven át nyitva bővebb felvilágosítást készséggel küld

Elő és utószezonban banketteket és esküvőket vállalunk!

Schreiber Mór Penisió
Stary Smokovec CSR Telefon: 43.

Hétről-hétre

Varsó. A lengyel kormánylap a „Gazetta Polska” igen melegbűvölő cikket szentel Sokolow emlékére. — A varsói „Tarbut” kulturszövetség Rosenheck referátuma alapján elhatározta, egy reálgimnázium létesítését, amely Nahum Sokolow nevével fogja viselni. — A lengyel belügyminiszteriummal létesített megegyezés alapján az összes lengyelországi zsidó hitközségekben 1936. szeptember 13-án lesznek az új választások. — A varsói egyetem diákjai tüntettek az új rektor ellen. A tüntetés végül a zsidó diákok megveretésével végződött. A mezőgazdasági főiskolán gettópadokat állítottak fel a zsidó diákok számára. — A napokban elhunyt Czentstochában Nachum Asch ottani főrabbi.

Antwerpen. A nemrégiben Tel-Avivba költözött Rabbi Amiel helyébe június 2-án választották meg utódát, aki Rabbi Samuel Brodt lett, az ismert mizrachista vezér Tomaszovból.

London. Sir Elly Kadoorie, az ismert indiai zsidó nábob palotáját a négyes rendelkezésére bocsajtotta, hogy addig lakjon ott, amíg Londonban tartózkodik, ezt a házat használta Feisal emir is, amikor az angol fővárosban tartózkodott. A palota ugyanabban az utcában van, amelyben az abesszin követség. — A napokban Londonban érkezett Sir Daniel Lewy, aki Új Dél-vaies parlamentjének elnöke. Sir Daniel az egyetlen zsidó, aki ilyen magas közjogi funkciót tölt be.

Newyork. Az amerikai Bné Brit páholy mozgalmat indított egy szabadegyetem felállítására, amelynek programja a zsidó felnőttek kiképzése. Az akció élén Paul Richmann rabbi áll. — A nemrégiben elhunyt Otto R. Rosalsky bíró helyébe newyorki városbíróvá Jonah J. Goldsteint nevezték ki a Court of General Sessions tagjává. — Az United Palestine Appeal ez év első három hónapjában 700.000 dollárt gyűjtött Palesztina céljaira. Összesen 3—500.000 dollárt akarnak ez évben felhozni. — A napokban elhunyt 62 éves korában Artur Lehman, a Lehman Brs. bankház szeniorja, aki testvéröccse Herbert H. Lehmannnak, New-York állam főköormányzójának.

Róma. XI. Pius pápa kihallgatáson fogadta Arrigo Minerbi szobrászt, aki monumentális alkotásokkal tette ismertté nevét.

Budapest. A Pázmány Péter tudományegyetem orvosi pályázatán három zsidó nyerte az idej pályázatokat. Tauber László (sebészet), Rappai István (szülész) és Gergely Mihály János (sebészet) akiknek ünnepélyes közgyűlésen adták át a pályadíjakat.

Cernauti. A napokban elhunyt Maximilian Zwilling mérnök 48 éves korában, aki a Keren Hajjesod bukovinai kuratoriumának ügyvezető elnöke volt. Halála mélyen megrendítette a cernauti zsidóságot, amelynek körében Zwilling közkedvelt személyiség volt. Halálát felesége és egyetlen hét éves kislánya gyászolja. A Keren Hajjesod kuratoriuma külön gyászjelentést adott ki és a zsidó lapok nagy cikkekben méltatják Zwilling mérnök áldásos működését, amelyet a Palesztina építés érdekében kifejtett.

— Két zsidó őrt lőttek le tévedésből az angol katonák. Jaffa határában, egy közeli narancsból lövéseket hallottak az arra járó angol rendőrök. Az történt, hogy arabok közeledtek a zsidó ültetvény felé, amelyet fel akartak gyújtani. Két zsidó őrszerevette őket és utánuk lőtt, mire az arabok elmenekültek. Ekkor érkezett oda az angol rendőr patrull. Éjszaka volt és az angolok a zsidó őreket lőtték, mert a sötétben támadóknak vélték őket. A golyók a 72 éves Samuel Hirschberget és a 26 éves Jisrael Ben Jehudát találták. Ben Jehudát a tel-avivi Halassza-kórházba szállították, ahol másnap belehalt sérüléseibe. Hirschberg a lábán sérült meg és sebesen visszavet.

Bratca Familia Pensió Megnyílt!

Olcso előszezon árak! 10 holdas fenyves parkban, pormentes levegő, kitünő ellátás, kényelmes szobák folyó-vízzel, világítással, gyermekek szülői-felügyelet nélkül is nyaralhatnak, Oradea-cluji fővonalon, gyorsvonat-megállóhely. Erdeklődni: Oradea. Telefon 687. vagy levélben Familia Pensio BRATCA.

— Az olaszok és a palesztinai zavargások. London. A „Daily Herald” jeruzsálemi levelezője írja lapjában, hogy dacára a demontiknek, bizonyítható, hogy a jeruzsálemi olasz főkonzul utján olasz pénz jutott az araboknak, amelyek nagy szerepet játszottak az arab zavargások szításánál. Olasz forrásból nemrégiben Szírián át s közvetlenül is pénz jutott be Palesztinába, legutóbb 5000 font. Bizonyítható, hogy beduinok napi három font „napszámot” és teljes ellátást kapnak. (Meg kell jegyezni, hogy a Daily Herald szocialista újság, amelynek hírforrása lehet tendenciózus. Kétségtelenül még nem lehetett megállapítani a fascista Olaszország szerepét a zendüléseknél, eltekintve attól, hogy a napokban olasz nyelvű uszító plakátok jelentek meg Jeruzsálem utcáin. A szerk. megjegyzése.)

— Bombamerénylet Jeruzsálemben. Jeruzsálemben, a jaffai kapunál, bombarobbanás következtében 21 arab megsebesült, köztük három meghalt, kettő pedig életveszélyes sebeket kapott. A vizsgálat megállapította, hogy a bomba modern szerkezetű volt, ellentétben az arabok által használt primitív pokolgépekkel. Miután a sebesültek azt vallották, hogy a merénylők zsidó kinézésűek voltak, letartóztatták Sabetaj Mordechaj és Jacob Isaac Levi szefard munkásokat, amikor azonban szembeállították őket a sebesültekkel, nem tudták felismerni bennük a merénylőket. Ezzel szemben a Davar megállapítja, hogy a bombát egy arab klubhelyiségből dobták és az célt tévesztett. Az esetet elsőnek egy zsidó fiatal ember jelentette a rendőrségnek, aki kijelentette, hogy látta, amint egy fezt viselő arab a bombát elvetette. Más verzió szerint a bombát éppen a gyanúsított két keleti zsidónak szánták, akik munkahelyükre indultak. A bomba célt tévesztett és egy arab csoport közé esett. A harmadik verzió szerint sztrájkoló arabok dobták a bombát arab parasztoakra, akik zöldséget árultak.

— A prágai Alt-Neuschul építési ellenőrzése. Prága. Azok a nagyszabású építkezések, amelyeket az utóbbi években a régi templom körül folytattak, az ucca nivójára olyan nyomást gyakoroltak, hogy félni lehetett a templom süllyedésétől. Ezért az Altneu-zsinagóga vezetősége prof. dr. S. Lieben vezetésével egy építéstechnikai ellenőrzést foganatosított, amelyet a régi templom minden tekintetben kiállott. Szakemberek véleménye szerint egy-kétszáz évig még elállhat a templom. Ez alkalommal néhány kisebb javítást eszközöltek a templomon és a berendezésen. Így többek között a régi zászlót is javítás alá vették, amelyet Ferdinánd császár 1648-ban adományozott a prágai zsidóknak, akik a város védelmében hősiességen résztvettek. 1791-ben kivitték a zsinagógából, amikor II. Lipót császárt koronázták. A zászlót tíz embernek kellett vinni. Ezenkívül kijavították azt a 48 Tóratakarót is, amely Rabbi Löw, Rabbi Spira és Rabbi Landau idejéből származnak. Az egyiket Bassevi von Treunberg adományozta az első nemesített zsidó. Kijavították a régi Tóratekerceket is, 22 darabot. A 700 éves templom fennmaradását semmi veszély nem fenyegeti.

TIP. PASZTOR, ORADEA.

Zsidó humor

DER GUTER RUF GEHT WEIT...

Egy ardeali általánosan ismert urat rabbinak hívtak meg Spanyolországba. Amikor erről esik szó, az oradeai kávéházi veséző törzsasztalnál megszólal egy humoráról ismert ur:

Der guter Ruf (v. ö. ruf — hirnév és rabbi is) geht weit, aber der schlechte Ruf, noch weiter... célozván a rabbira és a távolságra.

A RABBIK NEM ZSIDÓK.

Egy rabbi temetésén mondotta valaki: A rabbikat nem lehet sohasem zsidóknak tekinteni, mert azok — nem is zsidók...

Amikor ennek okáról kérdezték az illetőt, azt válaszolta:

— Ha valaki egy városba megy és rabbi házára mutatva, azt kérdezi: Wohnt hier e, Jid?

Mire ez a válasz:

Nein! hier wohnt kein Jud, hier wohnt der rabbiner...

KEDELYES HÁZALÓ

Batyu van a hátán, úgy házal egy hitsorsosunk és olyan portára téved be, ahol semmit sem lehet vásárolni. Váltig dicsergeti áruját, de nem tudja a vételkedvet fokozni. A háziasszony megunja már a sok litániát, s gyengéd célozást tesz a távozásra: „Mondtam már magának, hogy nekem nincs szükségem, semmire, mindenem van.”

Akkor tessék venni egy sziderit és tessék hálát adni Istennek ezért a sok jóért, végzi beszédét a kedélyes házaló.

A CHAZOKEJOG

Egy vidéki hitközségben a rabbi családját éppen mostanában érte az a nagy öröm, hogy ujszüllött érkezett a házhoz: a rabbi első unokája.

— Halotta már? — kérdezte az egyik falubeli hitsorsos a másiktól — a rabbinak unokája született.

— Pont ellenkezőleg — válaszolta a megszólított — én inkább azt hiszem: az unokáinknak született meg a rabbija.

ROTHSCHILD LESZEGENYEDESENEK SZIMPTOMÁJA

Egy snorer bemegy a Rotschild-palotába koldulni, a barátja lenn várja.

Bent a palotában nem veszi észre senki a snorert és így akadálytalanul nyit be egyik terembe, ahol Rothschild két lánya négykezes játszik zongorán. Ijedten rohan le az utcára.

— Na, was ist? — kérdi a barátja.

— Ajvé — mondja a snorer — ihm geht's schon auch sehr schlacht, zwei spielen auf ein Klavier.

HAT ODAAT?...

A világháború alatt egy galíciai falukában a zsidó kisbíró kidobolta:

— Nagy győzelmet arattunk, hatvan ágyut és kétszáz gépfegyvert zsákmányoltunk.

Odamegy hozzá egy másik hitsorsosunk és megkérdi:

— Az ellenség mennyit zsákmányolt?

— Nem tudom — mondta a kisbíró — azt odaát dobolják ki.

AKI TELJESEN MEGVÁLTOZOTT

Egyik zsidó találkozik a másikkal:

— Oh, milyen változáson mentél át amióta nem láttalak! Megértem, ha lefogytál volna! De hogyan tudtál így megváltozni? Magas voltál és most törpe vagy. Fekete voltál és vörös lett a hajad. És hosszú hegyes orrod tompa lett.

— Mit gondolsz, ki vagyok én?

— Pinkász Rabinovitz.

— Isten irtalmazzon nekünk! Még a neved is megváltozott!...